

ANNO 1760 d. 18 October.

Politie- och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Präsidenten Wennerstedt och Capitaine Arnolds, log. i huset N:o 146 wid Kongl. Admars
holmen. — Archie-Biskopen Doct. Crolius ifr. Upsala, log. hos Krigs Rådet Råd wid St.
Clara och Bergsgränden. — Landsköpdingen Junck ifr. Wästerbottn, log. i huset N:o 88 wid
föra Smedgatan. — General Majoren Cronhielm, log. i huset N:o 162 wid Salvii gränd. —
Amiralen Sparre, log. på Nootbeket Vidn. — General Majoren von Ditter, log. i huset N:o
112 wid lilla Nygatan. — General Adjutanten Snoiffi ifr. Carlscrona och Capitaine Stafe
ifr. Calmar, log. i huset N:o 16 wid Wästerlånggatan. — Krigs Rådet Danckwardt, log. i
huset N:o 74 wid föra Kyrckobrinken. — Schoutbyn. Krusensterna, Commendeur Capitaine
Faldengren och Secreteraren Trellius, log. i huset N:o 15 wid Wästerlånggatan. — Diversten
Strutzensfeldt ifr. Landscrona, Diverste Lieutenanten von Linde och Capitaine Härleman, log.
i huset N:o 105 wid Skärgårds gatan. — Diversten Carl Horn och Major Wachtmeister ifr.
Carlscrona, log. i huset N:o 23 wid Drottninggatan. — Diverste Varnefou ifr. Skåne, log.
i huset N:o 106 wid lilla Nygatan. — Corporalen wid Lif-Corpsen Drake ifr. Östergötland,
log. i huset N:o 31 wid Bergsgränden och Norrmalm. — Corporalen wid Lif-Corpsen Lejon-
hielm, log. i huset N:o 128 wid Packhus gränden. — Diversten Cronstedt, log. hos Sadel-
makare Erners Enka wid Bergsgränden och Norrmalm. — Commendeur Capitaine Preiff ifr.
Carlscrona, log. i huset N:o 99 wid Stakens gränd. — Commend. Rajalin, log. i huset
N:o 91 wid Regerings gatan. — Diverste Lieutenanten von Kochen, log. i huset N:o 35 wid
Wästerlånggatan. — Baron Ederhielm, log. i huset N:o 69 wid Drottninggatan. — Diver-
ste Lieutenanten Sinclair ifr. Pommern och Direct. Schönkom ifr. Noerklöping, log. i huset N:o
7 wid St. Jacob. — Probstén Lagerlöf ifr. Wermeland, log. i huset N:o 4 wid Erängsund.
— Major von Ulsen, log. i huset N:o 172 wid Riddmans gatan. — Major Toll, Lieutenant
Toll och Styck-Junkaren Landefeldt ifr. Abo, log. i huset N:o 48 wid Sperlings backe. —
Superintendent. Dr. Lagerlöf ifr. Carlstad, log. hos Banco-Cammereraren Sahlstedt wid St. Ja-
cobs gata. — Major Sprengport och Capitaine Unge, log. i huset N:o 12 wid Drottningga-
tan. — Major Falkenberg, log. i huset N:o 76 wid föra Kyrckobrinken. — Cammarber-
ren Ederereutz ifr. Loddwila Bruf, log. i huset N:o 37 wid Regerings gatan. — Major
Kappe ifr. Småland, log. i huset N:o 53 wid Skomakar gatan. — Major von Vicken och
Capitaine Wennerstedt, log. i huset N:o 31 wid Vredgränd-n. — Ulfesfor Wildenschiöld och
Diver-Direct. Ehrenpreuss ifr. Jönköpning, log. i huset N:o 109 wid Riddarhusgatan. —
Major de Bruse och Ulfesfor de Bruse ifr. Småland, log. i huset N:o 113 wid lilla Nyga-
tan. — Major Falkenberg ifr. Roslagen och Riksdags Bonden Wryngel Håkanson ifr. Wä-
stergötland, log. i huset N:o 24 wid Drottninggatan. — Majorerne Gripenwald och Sige
Sparre samt Commisistren Hellsberg ifr. Angermansland, log. i huset N:o 26 wid Drottning-
gatan. — Kongl. Secreteraren Sillen ifr. Constantinopel, log. i Rättmästare huset. —
Hof-Junkaren Wessfeldt och Notarien Hummelhielm, log. i huset N:o 29 wid Wästerlångga-
tan. — Capitaine Wessfeldt ifr. Wästergötland, log. på Örtners Caffehus. — Kongl. Se-
creteraren Friederich, log. i huset N:o 44 wid föra Smedgatan. — Capitaine Swedensterna
ifrån Östergötland och Canerlisten Kahl ifr. Arvel, log. i huset N:o 27 wid Drottninggatan.
— Capitaine Gyllensform ifr. Gottland, Lieutenant von Wbrier, Cornetten Klingenberg ifr.
Carlscrona och Jendrik Kagg ifr. Wingäter, log. i huset N:o 14 wid Bergsgränden och Norr-
malm. — Capitaine D'Albedil ifr. Östergötland, log. i huset N:o 163 wid föra Gråmuncke
gränden. — Capitaine Lind ifr. Småland, log. i Skomakaren Bergströms hus wid Småla
gränden. — Medicine Doct. Burman ifr. Amsterdam, Mag. Ullgrund och Stud. Wallar log.
i huset N:o 108 wid föra Smedgatan. — Capitain Lieutenant Lagercrantz ifr. Wästergöt-
land, log. i huset N:o 57 wid lilla Wattugränden. — Capitaine Klein och Fredrick Jäger-
horn, samt Capitaine Willebrandt ifr. Finland, log. i huset N:o 69 wid Riddarhus torget. —
Capitaine Lärchhof ifr. Pommern, Rättmästaren Drummer ifr. Halland, Jendrik Ulfar och Au-

Brunnsgat. a. Norrmalm

Titaren Liedgren, log. i huset No 82 wid stora Nyggatan. --- Capitaine Coek ifr. Christian-
 stads Låhn, Lieutenant von Vicken ifr. Pommern och Pastor Sagner ifr. Wästmanland, log. i hu-
 set No 189 wid Riddmans gatan. --- Quarttermästaren Wöngenhjelm och Fältwäbeln Elije-
 tielcke, log. i huset No 59 wid Kock's gatan på Södermalm. --- Proffsen Hellstadius ifrån
 Wästergötland, log. i huset No 11 wid stora Kyrckobricken. --- Lieutenant Drake ifr. Po-
 mern, log. i afsedne Fru Holsts hus wid Riddare gatan. --- Proffsen Wolmstedt och Pastor
 Hofgardt ifr. Skåne log. på Kongl. Nyntet. --- Corneten Wöngenhjerna, log. i huset No
 39 wid Wästrelånggatan. --- Lieutenant Stadenfjög, Fendrik Schmiedeberg och Sergeanten
 Schensfeldt ifr. Småland, log. i huset No 178 wid Riddmangatan. --- Lieutenant Gyllen-
 eahm, log. i huset No 36 wid Smedgatan. --- Lieutenant Ulfspare ifr. Pommern och Lieute-
 nant Sabelhierta ifrån Wästmanland, log. i huset No 35 wid Grytgjutare grän-
 den. --- Lieutenant von Roland, log. på Källaren Förgylta Lejonet. --- Lieutenant
 Drakel, Sergeant Wöje samt Magist. Eliander ifrån Finland, log. i huset No 166 wid
 Söwallertorget. --- Ryttmästaren Sabelfelt och Engelman Stuart, log. på Källaren Tre Lun-
 nor. --- Jägmästaren Ehrenström, log. hos Hofflagaren Roselack wid lilla Munchbrogatan. ---
 Borgmästaren Lönbom ifrån Christianåhamn, log. i huset No 176 wid Riddmans gatan. ---
 Borgmästaren Northman ifrån Skåra, log. i Garwären Wefins hus wid St. Clara Wästra
 Kyrko gata. --- Handelsman Lotie ifrån Gese, log. hos Guldfagaten Stabrus. --- Borg-
 mästaren Sacklen ifrån Widenborg och Lif-Drabanten Lejonadler ifrån Småland, log. i huset No
 No 125 wid stora Nyggatan. --- Lif-Drabanten Gees ifrån Wästmanland, log. i huset No
 41 wid St. Clara Södra Kyrko gata. --- Rådman Hanqwiß ifrån Wexerwif, log. i huset
 No 63 wid Wästrelånggatan. --- Handelsman Wennerberg ifrån Gese, Adjutant von Lotta
 ifrån Finland, Mantals Commisarien Sandberg ifrån Norrköping, Camereren Ruda, Ma-
 gister Wäng, Borgarne Sandberg och Sabberg ifrån Upsala, log. i huset No 17 wid Ap-
 pelbergs gatan. --- Rådman Nybbers ifrån Wexeråhs, log. i huset No 114 wid Östra
 långgatan. --- Rådman Handel ifrån Calmar, log. i huset No 47 wid Trivalds gränd. ---
 Handelsman Wagge ifrån Gjötheborg, log. i huset No 19 wid stora Wadstufvugatan och Sö-
 dermalm. --- Handelsmännen Kraft och Sjöstedt, log. på Källaren Förgylta Lejonet. --- Borg-
 mästaren Uleman ifrån Dreggrund, log. i huset No 14 wid Wollhus gränden. --- Profssor
 Gadolin ifrån Åbo, log. i huset No 42 wid Nygränden. --- Handelsmännen Johanson och
 Widenregren ifrån Wadstena, log. i Skomakaren Högbergs hus wid Packartorgs gatan. ---
 Borgmästaren Woberg ifrån Nyfad, log. hos Hattstofferaren Clarin. --- Riksdags Bonden Al-
 ser Nilsson ifrån Skåne och Måndemannen Anders Nilsson, log. i huset No 88 wid Glas-
 bruks gatan. --- Borgmästaren Hagert ifrån Nyfad, och Inspectoren Lereff ifrån Åbo, log. i
 huset 57 wid Wästrelånggatan. --- Notarien Mannerhierta ifrån Småland, log. i huset No
 35 wid Prästgatan. --- Håradshöfdingen Schmiedeberg ifrån Cronobergs Låhn och Lull-Inspe-
 ctoren Berg ifrån Umeau, log. i Friberlige Schifferle huset wid Bluste Holmen. ---
 Riksfisker Öwiding ifrån Gjötheborg och Rådman Wilgren ifrån Fjedenberg, log. i huset No
 99 wid Gyfa brunn. --- Riksdags Bönderen Paul Swenson och Nils Nilsson ifrån Halland,
 log. hos Wacktmästaren wid Ny Rådhuswun. --- Hårad's Domaren Jacob Larsson ifr. Wer-
 mland, Riksdags Bönderen Lars Olsson och Engelbrecht Alfwerfen ifrån Dalarne, samt Dy-
 man ifrån Wästergötland, log. i hu. et No 23 wid stora Nyggatan. --- Riksdags Bönderen
 Bengt Jonsson och Jonas Ericsson ifrån Cronobergs Låhn, log. i huset No 47 wid Lidgatan
 och Norrmalm. --- Lull-Inspectoren Wilmarek och Lullnären Gary ifrån Gese, log. hos Höf-
 ren Engel i Öddgråfware gränden. --- Riksdags Bönderen Wärten Jöransson och Peter Hans-
 son ifrån Gottland, log. i huset No 161 wid Horns gatan. --- Riksdags Bönderen Bengt Wäl-
 son och Anders Swenson ifrån Östergötland, log. hos Fisköparen Wälström wid Lärbofs
 gatan. --- Håradshöfdingen Baron Wrangel och Major Matzewill ifrån Östergötland, log. i
 huset No 1 wid Stor torget. --- Proffsen Almqwiß ifrån Jönköpings Låhn och Proffsen Min-
 ifrån Cronobergs Låhn, log. på Källaren Tre Lunagår. --- Sergeanten Hising ifrån Finland,
 log. i huset No 86 wid Ladugårdslands bron och Blasse holmen. --- Riksdags Bönderen Swen-
 Håkanson och Jöns Månsson ifrån Jönköpings Låhn, Lars Persson ifrån Södermanland och
 Wärten Anderson ifrån Christianstads Låhn, log. hos Wälslagaren Wälder i Deswårs backen.
 --- Fendrik. Gyllenpamp och Tigerchildt, log. i St. Jacobi Scholehus. --- Rådman Hög-
 roth ifrån Linde, log. i huset No 116 wid Kimsa gatan. --- Ingen. von Rehausen, log. i
 hu. et No 10 wid Högbergs gatan. --- Riksdags Bonden Lars Petersson ifrån Skaraborgs
 Låhn, log. i huset No 50 wid Prästgatan. --- Riksdags Bönderen Jöns Carlsson och Anders
 Olsson ifrån Skåne, log. i huset No 157 wid lilla torget. --- Notarien Luthman, log. på
 Källaren Stockholms Slot. --- Jof. Forbell ifrån Allingsåhs, samt Stud. Forbell och Allsing
 ifrån Upsala, log. i huset No 137 wid Waggens gatan. --- Biskop Veronius ifrån Calmar,
 log. i Hamiltonske huset hos Munskäncken. --- Hof-Rått's Rådet Kalkingren ifrån Jönköping,
 log.

Kopmanörp

2 V

Kopmanörp

2 Gabriel Örm

log. i huset N:o 16 wid Drottningegatan. — Lagman von Nummers, log. på Säckorn Gidska Lijon. — Öfversten Weede, log. i huset N:o 30 wid St. Clara södra Säckegård. — Capitaine Spilnerus ifrån Östergötland och Lieutenant Lijonander ifrån Carlserona, log. i huset N:o 32 wid Smedgatan. — Rytmästaren Willeu, log. i Alla Nygatan. — Präbsten Pridus ifrån Drebro, log. i huset N:o 23 wid stora Nygatan. — Adjutant: Åker och Walföld, Prästen Palm, log. i huset N:o 122 wid Kämpens gränd. — Öfver-Cameraren Melander ifrån Pomern, log. hos Sadelmakaren Seidel. — Håradsböfdlingen Mäcker, log. i huset N:o 88 wid stora Smedgatan. — Borgmästaren Torst ifrån Söderstje, log. i Sadelmakaren Kalmänders hus wid Östgatan. — Elf-Drabanten Sabablieta ifrån Wästmanland, log. i huset N:o 6 wid Norrebro. — Sockerbagaren Främ ifrån Lidpenhamn, log. på Källaren Fri Kongsgat. — Riksdags Bändren Olof Wälshen och Pål Jönsson ifrån Skåne, log. i huset N:o 10 wid Artillerie gatan. — Capitaine Lieutenant Liljeborn och Lieutenant Liljeborn ifrån Calmar, log. i huset N:o 18 wid Prästgatan. — Riksdags Bändren Anders Pederson och Olof Ersson ifrån Södermanland, Olof Worinson ifrån Östergötland, Anders Larsson ifrån Wermland, Peter Swinson, Jonas Larsson och Lars Nilsson ifrån Werike, log. i Rydströmaren Nörmans hus i Ubrwäders gränden. — Klenjmeden Bergmar ifrån Louisa, log. i huset N:o 22 wid Kammarare gatan. — Hof-Junkarne Thomas och Matthias Odencantz, Secretären Johan Demecantz, log. hos Hattsofferaren Clarin. — Capitaine Wallen och Contoireckskamraren Gladte ifrån Helsingfors, log. i huset N:o 27 wid Regerings gatan. — Fabriksruken Sjöwiel ifrån Nyköping och Hördren Starck ifrån Finland, log. i huset N:o 129 wid Padhus gränden. — Rytmästaren Strömbyholm, log. i huset N:o 57 wid stora Stråmurde gränd. — Öfverste-Lieutenant Walfasar och Major Rånman ifrån Calmar, log. i huset N:o 7 wid Wästerlånggatan. — Hof-Junkarne Horn och Lieutenant Horn, log. i huset N:o 211 wid Salwig gränd. — Studenterne Elias och Wärten Hoffman ifrån Upsala, log. i huset N:o 100 wid Wästerlånggatan. — Riksdags Bändren Peter Wredjesson ifrån Halland och Jon Pehrsson ifrån Söderborg och Wobus Låhn, log. på Södermalm och stora Glasbruks gatan i huset N:o 29.

I Stockholm äro ifrån den 4 Decober till den 17 dito födde: 29 Gållbarn, 21 Flickbarn. Wigde 37 Pär, samt begrafne 14 gamla Personer, och 29 Barn. (0) Wärdet af ingen Förtreckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 5 af Hetsig sula, 1 af Bluffeber, 1 af Lungfot, 1 af Wast, 2 af Slag, 1 af Mattande sula, 1 af Wattuset, 11 af Långlig sula, 1 af Blodförtning. De 29 Barnen äro döde: 4 af Dangskwen sula, 9 af Koppor, 12 af Slag, 1 af Bröst sula, 1 af Altan, 1 af Hetsig sula, 1 af Diarthe.

Namnen på de döde gamle Personer äro:
 (Storkyrkan) 2 Barn. — (St. Clara) Wisturen Olof Lindberg. — 2 Barn. — (St. Jacob) Wifworen Fredric Wistin 65 år gl. — Enikaren Wilmans Enka 66 år gl. — (Riddareh.) Wredjesson Frölings husfru. — Stenbyggare Wifworen Ele Wörberg. — (Tyska Förl.) Wofflagaren Nicolaus Wöper. — (St. Maria) Segelduktenswärdare Wifworen Peter Erdling. — Skerparen Johan Winkströms husfru. — 9 Barn. — (St. Catharina) Skerparens Enka Lisa Lund. — Amiralitets Lieutenanten Peter Wälman 67 år gl. — Husfru Anna Hedman. — 6 Barn. — (Kongsholmen) (0) (Ladugårsländ.) 3 Barn. — (St. Olof) Jungfru Scariotta Starck. — 4 Barn. — (St. Johannes) Rytmästaren Isaac Lindmarcks husfru. — 3 Barn. — (Barnhuset) — (Danviks Förl.) — (Skepsh.) Skerparen wid Kongl. Amiralitetet Matthias Werg 63 år gl. — (Lidjeswärdske Reg:tel) — (Sabbatsbergs Fattighus).

Utsälliae Fugadörelser.
 Utli Rättsmätare gränden första porten på högga handen 2 trappor up från Riddare gatan, Mygel gatan är at hyra på weta en Kammar och Sal, bägge mid sängar och meubler.
 På Norremalm i lilla wästgärden mid emot Hofflagatan, är in på gården en trappa up at hyra en Sal och 3 Kamrar, wäl meublerade med sängar, stolar och alt tillbehör; underåt telse sås så i hetswa gården som af Stotts Casseuren Stiernhof.
 Utli Södralands gränden på Norremalm nästa huset in till N:o 57, är en Kammar på weta at hyra, äfwen et stort rum för Riksdags män.
 Stråddaren Olof Fernmark har flyttat i huset N:o 65 på Stomatare gatan en trappa up. Dersammakades sås underåt telse om en Elemangel i godt stånd, samt stoft och pappers tapeter som äro till salu.

(Ragnvald)

Vid Captain Taelbergs hus vid Horns gatan i hörnet af Ravelis trappa, äro 3:ne färdige
sade rum at hyra, bestående af Sal och 2:ne Kammrar, hvarom närmate underrättelse fås i ne
dersta wåningen af samma hus.

Uti Nyköping hos handelsman Vass. Fried. Hoffet, är til salu en försiktig wagn, så och
en Jutwagn med öfvertäckt stol uti, samt tillhörige wäl gjorde kläckar.

Wid Riddarehus torget uti Snickars Embetets Magazins bod, finnes en fullkommenlig Glas
Sjmbal med 2:ne Glaser och 3 Register til salu, och är detsådes at best.

Emellan Stortorget och huset N:o 126 på Köpmangatan, är förleden Tisdag bortkommen
en gull ring märkt med bokstäverne M. W. V. E. W. L. W., den som om samma ring
kan någon underrättelse få, och gifwet det tillkänna uti samma hus, des emat skal wäl förkyllas.

På Södermaln och Urmåders gränden uti Kejs:Rådet Fabrics Gård, äro rum til at
hyra.

Appellation til 3:te och sista Classen af 17:de Dortmundska Lotteriet bör med adrasförsta år
läggas och sikt til nästa Torsdag; de som det försumma äro sina Lotter förlustige, uti denna
Class äro 3000 Winstler. Til beredde Lotterle och til 3:te St. Petrus Kyrko Lotterie försälles
Lotter af Charles Loutin och på Apoteket Engelen.

På Dytorget uti huset N:o 60, en trappa up, gifwes underrättelse hwatess på det nymodi
Gaste sättet verferas Kober och Kob de ranger för billigt pris.

I Sjöglutare gränden uti huset N:o 42 en trappa up, är för hushåll en wåning samt köp
läre och bryghus med mera, at hyra; underrättelse derom fås af Feltwåbelen Sagner som boe
på St. Clara norra Korso gata uti Bryggaren Höppnets hus. Niven gifwes på samma ställe
underrättelse om 5 samnat biöretwed som är til salu.

Uti Kammarfiskwaren Carl Jonas Brovalls Creditorer, bebagade den 22 uti innemärande
månad kl. 10 förmiddagen sammantända hos Bokhandlaren Segerdahl på stora nygatan, och
med Curatorerne liqwidera om sina fordringar.

En meublerad Sal och Kammare på Södermaln och Ljærpås gatan uti huset N:o 70
wid St. Catharine kyrka, är at hyra welsotalt eller på år: Sluke stall och wagnshus åsundas,
kan äfwen sådant detsådes erhållas.

Emellan Källarne Freden och Alga, är för en handlande skän Österbott, föreloradt åstifts
de klistre och documenter; den som de samma uphittat, bebagade sig anmäla på källaren Freden,
ematet skal vederligen förkyllas.

Et ordinarie jernankare samt et stycke medhåttat ankare råg, är af en Norrköpings Skeppa
re wid blockets udden optagit, hvarom underrättelse erhålles hos Skips Clarerarne Schackouet Friis.

Uti Hofflagaren Kuselads hus N:o 110 nedan för Påskhuset, finnes godt och nyttigt
Kaffebäck til köp.

I Knyddboden wid Kornhamn, finnes ännu pomeranser och Engllsk. Sötmilds ost af bå
da slaget til köp.

Semte Deagningen af Stadhammars Kopparswårks Privilligerade Lotterit, sker den 18. De
cember nästkommande.

Sedan den 26 Septembr. til den 10 Octobr. äro 34 st. Skeppare från nedannämde utrikes
orter hit til Staden ankomne, neml. 3 från Havre de Grace med glas och gjöd. 8 från Eng
land med stycke gods och barlast, 1 från Rotterdam med sten, 2 från Strolsund, 2 från Wla
mar, 6 från Danskig och 3 från Eu land med spannemål, styckegods, födt och äpplen, 3 från
Peteraburg, 2 från Narwa och 1 från Alga med Ljn, gampa och tals, 3 från Hoffen wid
Aktualier.

Uf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts och Kistens Svea Hof: Råts Bref, at Documenter och Handlingar öf
wart böra skrivas på Stämpat papper ther sådant finnes, och i annor händelse hwad wid
beläggandet spemed bde i acttagas. Dat. 25. Septembris 1760.

Stockholms Besöblad.

Lördagen den 25 October. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bok om Landbruket. Se Besöbladet N:o 42.

Första Capitel.

Lufwudsaker och grunder til Åkerbruk.

Jag vill ej uppehålla mig med långa betraktelser och diupfinniga undersölingar, om naturen af jord, och af växter som i jord framalstras. Det ättas ej så mycket wettenskap af dem, till hvilkas tjänst jag skrifer. De torde antingen anse slikt för bara skrot, eller oc kanske mistänka at sådant all ansöres, blott til at stöla det swaga af hwad som bör bewisas.

Derföre wil jag hålla mig wid de lätta och handgripeliga försäreheter, på det at, om jag gitter deraf leda riktiga slutningar, dese måge wara lika så wise, som huswudsaken hwaraf de stöta.

1:mo,) Denne huswudsats, som jag här främst sätter, är, at plantor ej annat äro än jord: de urtrina af jord, deras tillväxt är ej annat än litet tillagd jord, de warda äntligen til jord igen.

De innehålla wiså sakter, men til gancka ringa myckenhet, i wldrigt fall twina de eller dö ut. De innehålla oc några delar af wata, luft och eld; men för mycket wata dränker dem, för mycket luft uttorrar dem, för mycket eld förärr dem.

Men såkert är det, at de aldrig så för mycken sin myllad jord, om de icke aldeles deri nedgräwas. Med et bröd, der som utgör plantor och tienar dem til näring, är hellså jorden hwarf de wara, eller åtminstone några af hennes finaste delar, bemängde eller tillredde med sakter, waten, luft, och de eld-partielar som genomtränga alla kroppar.

2:de,) Jordens upbrukande (b) styrker och främjar plantorna, jag menar, när det sker i rättan tid, och efter plantornes behof.

Jorden är icke någon tät och sammanhängande kropp, hwaras delar öfwer allt lika widbräta hwarannan. Twärtom, det tycks som de bara nåla hwarannan med lanternorna, och lemna således swa emellan wiså mellanrum eller naturliga lönhål. Dese lönhåls storlek och antal utgör en jordmons besynnerliga tyngd i jämförelse med andra, hwadan kommer det man kallat swår och lätt jord.

Rötterna hämta näring åt plantan de tillhöra, i det de intränga sig uti dese lönhål, eller raskas med mynnigarna af deras mjölk-rör wid wäggarne af dese mellanrum, och draga uti sig så fina delar, at icke ens et storsöns-glas kan dem ättilla.

Om Jorden lemnades utan at upbrukas, så icke icke så många lönhål, och följagteligen kunne plantorne deri mindre näring: Derföre warda g-noni upbrukandet nya lönhål öppnade, och de som sörut äro, så en jellare gemenskap, så at växternes swagaste rötter kunna deri utsträcka sig, allt efter deras behof. Då som jorden kan oändeligen sörelas, i så måtto nemligen, at alljämt ny lönhål öppnas för rötternes härlika grenar, så är ej til undrande, at jorden i sine öfdragter är snart sagt outtröttelig.

På det sättet minskas den besynnerliga eller specifika tyngden af de swåra jordmonnen, at antalet och storleken af deras lönhål förökas; ty det som wäller en jords löshet, är at des delar äro stilde medels att för flera lönhål, hwarutinnan rötternes flena trådar icke nog samt klämmas till at kunna draga åt sig närings-saften. Sådane jordarter blifwa genom upbrukandet mindre stymanande; men underlåtes detta, så swålla de och utwidga sig förmedels et Betment som dem tillhörrer.

(b) Med upbrukande försås att jordens rörande och wändande, wares sig med plog eller trädes stök, spada eller kratta m. m.

En annan nytta af upbrukandet, är at, genom jordens söndersmulande, hindras den flöda, som plantorne efter starkt regn kunna få af för mycket vätska: hvarstöre en flitigt upbrukt grund, uti våta är altid bättre reder sig, än den som länge får ligga ofödd, och deremot uti förska torra behåller sin svalka; ty genom upbrukandet blifwer jorden wärligen tillad med daggen, som sig deri til större djup intränger, och icke så snart utdunstar, hwarom en hwar lättseligen kan göra sig förwispad genom försärensheten: Nu är dagg tyngre än regn, ty medan regnet förblifwer hängande i luften, faller daggen straxt ned, och har utt sig en anseelig myckenhet swafwel och salteter, såsom af anskälde försök funnit är. Häraf följer, at en jord, som ofta upbrukas, i längden får rikta sig med de utdunstningar, som en orörd jord förtor, i synnerhet den som är fet eller wät och sumpig.

Jag sade här ofwan, at genom jordens upbrukande som skänjar plantorna, försäker jag et sådant som sker i rättan tid, hwilket jag nu wil förklara.

Härmed försäker jag icke allenast, at jorden upröres då hon är tidig och icke alt för wät utan ock på alla de tider då plantorne hafwa näring af nöden. Den seden, at med all flit upbruka och tillreda jorden för sådden, och sedermera lemna henne utan skötsel, kan nästan anses som om man wille sätta för et nyfödt barn all den föda, det kan behöfwa under hela dess upväxt. Så snart jorden är upbrukt, sträfwä åter hennes delar, förmedels deras naturliga tyngd, at sätta sig i deras förra läge, och smänningom tillätta eller uphålla de lösnad, som blifwit öppnade. Derföre hånder ock, at närlagen minskas för plantorne just så fort som de tillaga och en ömningare näring tarfwa. Til bot härå tienar nu gödseln, som med sine salter åstadkommer någon påsning i jorden, uphåller henne, och öppnar henne för rötternes fridande.

Men man kan uträtta äwen så mycket, och kanske mera, genom blotta upbrukandet, om det sker med förstånd och utskifning så länge plantan växer, och hennes rötter sträcka sig ut at intaga nya löngångar, in til dess at frukten kommer så nära til mognad, at den ej behöfwer annat än solens wärkan.

Jag har w: rit minde fort wid denna andra hufwudsaken, efter som den är den angelägnaste; och lika som nyckelen til det nya Systemet, jag har at förklara.

3tio,) Om plantorne skola wäl triffwas, böra de niuta så mycket rum och jord, som swafwar emot deras behof.

Om hwarje slags plantor droge at sig olika saker, och om de kunde bärga sig helt tätt in på hwarannan, så behöfde man bara så hwart om annat så många särskilde förslag, som man tror i jorden wata olika delar: och då hwar planta således ej förtärde annat än sin särskilda slags näring, så borde man ju på det sättet få mycket ömningare gröda än man nu får.

Men så långt man sådt tillta in i naturens bemäligheter, är rdnt wordit: Görs, at alle plantor förtära enahanda näring, det är, at deras rötter draga i sig alla delar, som äro så fina, at de kunna gå in i deras mynningar; dock med den åtskillnad, at några, såsom hwitet, fordra mera näring, och följogteligen en bättre upbrukt grund, då deremot andre kunna hjälpa sig fram uti en mindre brukad jord: Det är alltså säkert, at plantor kunna inhördes qwalia eller hindra hwarannan med rötterne, och åtskillnede til en stor del, åsså hwarannan den näring de behöfwa.

Til det andra, är det ej mindre säkert, at plantor böra stå så långt ifrån hwarannan, at luften fritt kan spela mellan dem, och at de utan hinder få njuta solstrålarna. Denna sanning är klar nog för alla dem, som någorlunda försä sig uppå plantors bygnad, och kunde göras än tydligare genom en helt naturlig jemförelse mellan plantor och diur.

Häraf följer, och detta är samme hufwudsaks sak med andra ord, at hwar planta bö, om möjligt är, wata så långt ifrån de närmast stående, at dennes rötter fritt kunna utbreda sig, och at hon niuter så mycket luft och wärma, som hon kan behöfwa. Står hon då uti en god och wäl upbrukt jord, kan hon hinna til en så sållsam storlek, som man underfundom får at se.

sedan disse tre hufwudsaker således faststälde blifwit, kommer nu deras tillämpning at behandlas uti följande: (Fortsättning därnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Dag.	N. 8. f. m.				N. 2. e. m.				N. 5. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wäd.	Bar.	Therm.	wind.	wäd.	Bar.	Therm.	wind.	wäd.
18	24:32	6.ö.	NW.	2 ström.	24:36	4.ö.	NW.	3 ragn.	24:73	4.ö.	3 mult.	
19	24:83	3.ö.	W.	2 flart.	24:93	7.ö.	W.	3 flart.	24:93	3.ö.	2 flart.	
20	24:93	2.ö.	W.	2 flart.	24:92	3.ö.	W.	2 flart.	24:97	2.ö.	- flart.	
21	25: 0	1.ö.	W.	- dimba.	25: 3	3.ö.	W.	- flart.	25: 3	2.ö.	- flart.	
22	25: 7	2.ö.	S.	- flart.	25: 7	4.ö.	S.	1 flart.	25:12	2.ö.	- flart.	
23	25: 0	5.ö.	SO.	1 ragn.	24:95	5.ö.	SO.	2 ragn.	24:88	5.ö.	- ragn.	
24	24:86	6.ö.	S.	1 ragn.	24:93	9.ö.	S.	- ragn.	25: 1	7.ö.	1 dimba.	

ANNO 1760 d. 25 October.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

General Majoren Ulfseldt Midderschantz och Lieutenant Kevercom, log. i huset N:o 110 wid Skårgårdegatan. — Vice Præsidenten Schajj och Capitaine Ehrenpreutz, log. i huset N:o 97 wid Nyntgatan. — Regerings Rådet Schwerin, log. i St. Jacobs Skola hus. — Hof Råttis Rådet Stietefeld, log. hos Fabrikören Boman wid Drottningegatan. — Major Elgensterna och Capitaine Elgensterna, log. i huset N:o 2 wid Kongsbäckin. — Cammarherren Falkenberg, log. i huset N:o 52 wid lilla Gråmunke gränd. — Diver. Jägmästaren Lejonadler och Ryttmästaren von Hierta, log. på Apoteket Kronan. — Major Ribbing, log. i huset N:o 76 wid stora Kyrkobacken. — Hofjunkaren Sandberg ifrån Östergötland, log. i huset N:o 58 wid Drottningegatan. — Capitaine Schönkröw ifrån Carlscrona, log. hos Hof Grabeuren Feldt wid Regerings gatan. — Capitaine Spillenbdt och Lieutenant Silswersås ifrån Pommern, log. i huset N:o 104 wid Klockjutare gränden. — Capitaine Swedenskierna ifrån Wästmanland och Borgm. Kapell ifrån Ahltsjöad, log. i huset N:o 94 i Inre Dwarteret i Staden. — Capitaine von Roland, log. på Cumlins Caffehus. — Capitain Ehrenmalm, Håradsbbsjefingen Ehrenmalm och Diver. Hof. Predikanten Brunerus, log. i huset N:o 13 wid St. Clara Östra Kyrko gata. — Håradsbbsjefingen Wösterbilm, log. i huset N:o 109 wid Skårgårds gatan. — Secretären Seth ifrån Jöndlöping, log. i huset N:o 42 wid Smedgatan. — Capitaine Spillenbdt, log. i huset N:o 72 wid Wästelånggatan. — Diverse Lieutenant Glantzskierna, Capit. Glantzskierna ifr. Lovisa, Capit. Lieut. Dahlman, och Secret. Dahlman ifrån Carlscrona, log. i Generalen Döröns hus wid Regerings gatan. — Capitaine Winblad ifrån Upland och Conductören Winblad ifrån Finland, log. i huset N:o 3 wid Långbro gatan. — Biskop Engström ifrån Lund, log. i huset N:o 47 wid Stor-torget. — Ryttmästaren Höle ifrån Pommern och Rådman Dahl ifrån Lindlöping, log. på Hörsölla Lejonet. — Capitaine Ladau och Lieutenant Furumarch ifrån Finland, log. i huset N:o 50 wid Skomakare gatan. — Doctor Scenius ifrån Nyköpning och Proffsen Numbia ifrån Stregnäs, log. i Madane Stelckerts hus wid St. Clara Norra Kyrko gata. — Baron Kofull, log. på Källaren Stockholms Slott. — Håradsbbsjefingen Lagererantz ifrån Skåne, log. i huset N:o 31 wid Bredgränden och Skepps bron. — Diverse Lieutenanten Charpentier, log. i Jermans hus wid Kornhamn. — Hofjunkaren Cham ifrån Jöndlöping, log. i huset N:o 74 wid Wästelånggatan. — Lieutenant Rothfick, Corn. Aminoff, Linderantz och Ekessubbe, samt Jendrik Wulfferona, log. i huset N:o 2 wid Drottningegatan. — Bar. Preis ifrån Holland, log. hos Hof-Camerären Hellman wid, gl. Munchlagers bron. — Adjutant Wäsfeld, Sergeant Dgnelod, och Rytmästaren Krämmer ifrån Finland, log. i huset N:o 89 wid Hopare gränden. — Jendrik Mannercantz ifrån Wästergötland, log. i huset N:o 35 wid Prestgatan. — Capitaine Lieutenant Huppenfeldt ifrån Carlscrona, Lieutenant Grönhagen, Jendrik Hisinghoff, Sergeant Kollib ifrån Småland och Auditeuten Westman ifrån Merike log. i huset N:o 132 wid Waggens gatan. — Doctor Silenius ifrån Linköping, log. i huset N:o 25 wid Hstergånggatan. — Rytmästaren Cronacker ifrån Skåne, log. i huset N:o 36 wid Regerings gatan. — Afessor Antonson ifrån Carlshad och Borgmästaren Frijs ifrån Drebro, log. hos Cassefällanden Lindroth. — Lieutenant Ehlerantz, log. i huset N:o 29 wid Wästelånggatan. — Borgmästaren Terola ifrån Cabolin, log. i huset N:o 223 wid Hökens gränd. — Fru Skragge ifrån Stralsund, log. i huset N:o 17 wid Nybron. — Vice Håradsbbsjefingen Edberg, log. på Källaren Lee Funnor. — Borgmästaren Wallenstein ifrån Sala, log. i huset N:o 4 wid Wästelånggatan. — Diverse Lieutenant von Ros och Capitaine Rosenborg, log. hos Peter Berglund wid Lilla Trågårdens gränder och Zincka Kyrkan. — Borgmästaren Bäckman ifrån Noreköpning, log. i huset N:o 44 wid stora Wattungränden. — Handelsman Ahlberg ifrån Arboga, log. hos Sockerbagaren Halling. — Rådman Lilla ifrån Elnäs, log. i huset N:o 89 wid stora Hopare gränden. — Handelsman Wallqvist ifrån Uddevalla, log. hos Borgaren Elman i Sinnarwiken. — Handelsman Kamstein ifrån Lindsberg, log. på Källaren

Nya Kungsholmsbrogat.

Regneringsgata 66

Gilda Pejon. — Sergeant Sahlfstedt och Jourien Kossing, log. i huset N:o 36 wid Norrlands-
 gatan. — Auditören Gahn ifrån Pomeran, log. hos Hoffgärdens Kauselack wid lilla Munk-
 bro gatan. — Riksdags Bonden Joseph Hanson, log. hos Magist. Josephson i Ladugårds-
 lands Fattighus. — Bergs-Bogden Pihlqvist ifrån Finland, log. i huset N:o 20 wid gamla
 Munklägers gatan. — Riksdags Bonden Olof Andersson ifrån Östergötland, log. i huset N:o
 2 wid Wästerlånggatan. — Riksdags Bøndren Ard. Ohman, Israel Timander, Per Olofs-
 son och Johan Jansson ifrån Bergslagen, log. i huset N:o 52 wid Rännarbanen. — Riks-
 dags Bøndren Mikael Nilsson, och Per Hindrichson, log. i huset N:o 19 wid Besvärts gatan.
 — Riksdags Bøndren Jon Martinsson ifrån Stuss Hårad, Jan Olsson och Märten Vidn-
 son ifrån Diand, samt Mats Mattson ifrån Åland, log. på gl. Potts Contolect. — Aus-
 kultanten Bring och Strifvaren Luthberg ifrån Skåne, log. i huset N:o 78 wid Hjrwärkare
 gatan. — Studenten Romanson, log. i huset N:o 14 wid stora Backsjuwu gatan och Norr-
 malm. — Landboten Feuerstedt ifrån Östergötland, log. i huset N:o 9 wid Lawaste gatan.
 Riksdags Bøndren Eric Jonsson ifrån Calmare Låhn, Harald Jansson och Peter Olofsson ifrån
 Jönköpings Låhn, log. i huset N:o 56 wid Nybro gatan. — Riksdags Bøndren Valentia
 Strengh och Eric Jonsson ifrån Skaraborgs Låhn och Jon Vidnsson ifrån Elfsborgs Låhn, log.
 i huset N:o 70 wid Prästgatan. — Rådman Löbberg, log. i huset N:o 80 wid Stads-Eds-
 gårdens gatan och Södermalm. — Vice Håradshöfdingen Jakob ifrån Norrköping, log. hos
 Smeden Siöström wid Brunkeberg. — Riksdags Bonden Sven Pehrsson ifrån Elfsborgs
 Låhn, log. hos Auditören Warr i Ewen Wintoppares gård. — Riksdags Bøndren Peter An-
 dersson ifrån Mora, Peter Ericsson ifrån Leksand, Hans Hanson ifrån Lima och Mats Mats-
 son ifrån Gagne Socknar, log. hos Uppsyningsman Worin wid Kongsbacken. — Riksdags Bon-
 den Jan Andersson ifrån Örebro och Stockholm Låhn, log. i huset N:o 52 wid Sperrings-
 backe. — Rådman Westman ifrån Ekstuna, log. hos Kryddkrämaren Wästerlid wid Horns-
 gatan. — Rådman Emmertz ifrån Stregnes log. i Wästerwärdens gården wid Besvärts ga-
 tan. — Färgare Gerdtan Köhl ifrån Söderborg, log. i huset N:o 26 wid Långbro gatan.
 Volkstryckaren Frenkel och Secreteraren Pitban ifrån Finland log. i huset N:o 90 wid Hoppars
 gård n. — Proben Lenåus ifrån Helsingland, log. i huset N:o 105 wid Skärgårds gatan.
 Majoren Mytterwerd och Rytmästaren Tornerblom, log. i huset N:o 112 wid lilla Nygatan.
 Underofficären Blumboltz, log. i huset N:o 35 wid Kå. sjuwu gatan. — Regimenteför-
 waren Demius ifrån Ost. riddland, log. i huset N:o 57 wid Smålands gatan. — Ålshoren
 Lindstedt ifrån Wennerberg, log. i huset N:o 165 wid stora Smedgatan. — Borgmästaren
 Kröger ifrån Piteau, log. i huset N:o 57 wid Österlånggatan. — Murgesällerne Nilsdull,
 Stein och Eggens ifrån Ridenhamn, log. på Marieberg. — Jonas Gers, Johan Westman,
 Pet. Aldrot, Johan Karlström, Lars och Bengt Gejer ifrån Upsala, log. hos Kadmala-
 ren Spden wid Nödarhus Torget. — Sockne-Skråddaren Ewen Gustafson ifrån Hofwa,
 log. i huset N:o 70 wid Styrögjutare Vacken.

Åtstillige Tungjörer.

Emedan den uti wickobladen N:o 39 och 40 samt Positioneringen N:o 75 kundgjorde Auction
 på en tredde del uti Haggie Stångjerns Bruk och Vidnbytte Käuign med hwad dertill hörer,
 wärderad til 245064 Dal. 8 öre 1/2 mt, och belägit uti stora Kopparbergs Låhn och Westerbergs-
 lagen, blifwit ändrad til termin och ort, så wärder sådant därmed tillkänna glifwit, samt an-
 målt, at beröde Auction kommar at gå för sig den 24 Januarii 1761 uti Fabla Lands: Can-
 cellie, hwarest så wäl som hos de förordnade och i förberöde Positioning, samt wickoblad om-
 nämde Curatorer, widare underrättelse at wärderings Instrumentet kan erhållas.

Hos Sadelmakaren Renner wid Regerings gatan, at en ny försijig Stats wagn med all
 tillbehör til salu för 2300 dal. 1 mt.

Om någon skickelig och i Landtbruk föriaren Fogde Åskundar tjenst hos et Herrskap ej långt
 ifrån Stockholm, har den samma at annåla sig ihwom hos Kongl. Hof-Råttis Waktmästaren
 Mellgren.

Om någon resande til Skåne, som har egen wagn, skulle Åskunda Resit: Cammerat emot
 halfwa Skattsens betalande, så behagade den samma annåla sig hos Volkhandlaren Segerdalins-
 nan nästkommande Fredag, emedan den som lägenheten söker, eljest då tager andra utwägar.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Ceremonial, wid Riksdagens Början. 1760.

Förtelning på Kongl. Placater, Resolutioner, Föroordningar och Påbud samt andre Pu-
 blique Handlingar, som äro igenom Trycket utgångne år 1759.

Hwarjante följer en uppsats på Borgmästare och Råds i Stockholm på ofwännande år utgif-
 ne trockne Publikationer.

Berättelse om Huswudstaden Densens grusweliga Bombardering.

Stockholms Heloblad.

Lördagen den 1 November. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bol om Landbruket. Se Helobladet N:o 43.

Andra Capitel.

Detta Capitel skal innehålla, förest några betraktelser, som flota af de anförde huswuds-sager, och kunna leda til utöfningen utan tillhjelp af försök, som borttaga tid och kostnad: Dernaft wil jag förklara utöfningen, hwilken består i sånings-sättet och i upbrukandet, hwarmed jag om-lagat såden så länge han mig synes behöfwat.

Jag wil här allenast tala om hwete, efter det är den ädlaste af all säd; Men ingen ting hindrar, at man ju med någon ringa förändring kan lemna samma utöfning till alla andra så-des-arter, såsom råg, korn, hafra etc.

1:mo,) Medan jord är plantornes näring, så måste denna näringen wara dem helt nära, och som det ej låter sig göra at upbruka den jord som plantan står uppå, så är nödigt, at hon har inunder sig en tillräckelig bäddning af wäl myglad jord. Men matjorden är merendels icke mer än 8 a 20 tum eller 1 fot djup, sållan derutöfwer: Til at dersföre göra denna bäddningen djupare, är nyttigt, at jorden ställes ihop uti sårer eller sångar, såmedels at plöganet begynnes mit i hwarje såra, och deromkring föres en sår up och en sår ned, så många hwarj som till den åstundande bredden fordras, då mit uppå blifwer en rygg hwarj såra sås.

2:do,) Sårornas bredd bör inrättas efter den största rötternes widd, som möjlig är: och som det är bewist, at hwete sprider sina rötter hela 2 fot långt, så bör hwar såra blifwa åtmin-stone 4 fot bred. (i)

3:to,) Och emedan hwar planta behöfwet luft och värma, så måtte gifwas något wist djup, hwaritil hwitet bättre upkommer och triffes, än til et annat.

Härwid bör jordmonens beskaffenhet i ack tagas, ty hwete wil sås djupare uti en lätt än i en tyf jord. Hr. Luril utskärf isran et till tre tum. Han håller för, at det som djupare sås wäl torde gå up, men at plantans långd emellan roten och loedbrönen gör henne så mycket mera utskärd för äwårkan af prisa om wintren och wåren, och at hon wid den blidare årestiden icke får nog värma til sådan djuplek. Om man deremot sår grundare än en tum, kan roten blifwa blot-tad, hållt i frost och töwäder, och nluter eljest icke så tillräckelig näring.

4:to,) Emedan plantor, enligt tredje huswuds-sagen, träfwa et wist utrymme, så är nyttigt, i skället för at så med bredt kast, at belde så radtals, och det i två eller tre ränder å en såra, för hwarjehanda tillfälligheter som kunna åkomma.

5:to,) Ju flere ränder, ju bredare måtte sårerne göras, hwilket är handgripeligt; ty som sårän är uphögd mit uppå, så blifwer jorden grundare på sidorna, och det är likwäl sidorna som böra upgöras efteråt, enligt hwad den andte huswuds-sagen förmår och hwad här nedanföre wi-date blifwer anført.

6:to,) Desse ränder böra icke wara hwar til annan närmare än fyra tum, ty annars skulle de löpa ihop och icke kasta af sig mer än om det wore en rand: ej heller längre från hwarannan än 9 eller 10 tum, ty annars kunde icke all jorden inunder och emellan ränderne med redskapen rödras, och således komme bara den minsta delen atniuta upbrukandet til godo.

7:mo,) Jag wil ej utsätta något wist mått för rändernes afstånd eller sårornas bredd; utan åtnöjer mig at här lemna följande regla: Som plögen icke bör gå närmare än fyra tum til de yttre ränderne af hwarje såra, så måste desse fyra tum å hwarje sida, sammanlagde med bred-den af sifwiga ränderna och deras inbördes afstånd, icke utgöra mer än en trededel eller högst en trededel af hela sårans bredd: således kan hwat år mer än hälften af sårans tynd medels

(i) Victor brukar den franska foten, som är drygare än den svenska. Men här fordras icke någon Matematisk noggrannhet.

flittigt upbrukande förbättras. Til exempel, om jag på en sära vil så två ränder säd, och hvar rand håller en tums bredd, och ballen eller afståndet dem emellan blifwerotta tum, hwartil lägges för hvarje utlösa fyra tum, så har jag aderton tum eller en och en halv fots bredd som ej kan upvändas af plogen, följagteligen bör jag gifwa hela säran emellan fyra och fem fots bredd. 8:vo.) I detta fall, och då jag sätter hvar sära wara 54 tum eller 4 och en halv fot bred, så blifwer emellan hwart par ränder et mellanrum af 36 tum, som jag ännar til upbrukandet. 9:vo.) Ju smutare särorne göras, ju swårare äro de at lägga och at underhålla; Dersöre torde til äfventyrs wara bättre, at lägga dem 6 fot breda: då måtte man så i tre ränder, med 2 eller 3 tums afstånd dem emellan: i detta fall, och då man derjemte afräknar 4 tum på hvar lösa utan för ränderna, återstår 4 fots land at wända med plogen. Detta, som är bruket af en förnam och mycket uplost man, håller jag bättre än at så i två ränder, såsom jag self brukat, hwarföre jag och wil derefter jämka hwad jag widare har at anföra.

Om sänings sättet.

At med handen föredrätta sänningen i ränder, såsom bemäkt är, låter sig icke göra, eller wille gå all för långsam. Dersöre har upfinnaren til detta Systemet uplånt et sänings tyg, hwars beskrifning finnes uti den franska öfversättningen af hans bok. Men som detta redskap hade ännu åttifilliga felagtigheter, så har en anseelig Ambetsman i Republiken Genf, såsom ofwan förnämligt är, wintogdt sig om des förbättrande, och låtit förfärdiga et annat nog olik det förra och til alla delar bättre, så i anseende til styrkan, som wigheten och righeten, hwarmed såendet fter til hwad gleshet och djup som åskundas, utan at sådeskornerne krossas.

At nu komma til sielwa sänings sättet: så sätter jag, at man wil så uti 6 fots breda sätter, dem hwar och en återom lätteligen kan lägga, i det han först plögger en sär rätt fram der ryggen skal blifwa, och sedan plögger rundt omkring denna första säran, intil des säran sådt sin kullighet. Detta arbete bör ske i gode wäder, och straxt derpå harwas, samt koforne sönderbuktas, om några finnas på ryggen af särorne.

Emedan hwete, som på detta sättet utsås, mognar 8 dagar senare, än det som sprides med handen och med breda kast, så och på det plantorne måge winna des mera stadga innan wintren kommer, är rådeligt, at sänningen sker i god tid, och at på stora egendomar dermed begynnes först i Septembr. månad.

Jag håller mycket godt at sådes kornet renas, för hwilket arbete ingen bör låta sig försäca, efter som nu åtgår mycket mindre utsäde, än med wanligt sående. Det kan och löna mödan at såna den rånsade säden med uplåst salt, kalk, eller andra blandningar, efter de beskrefter som redan bekante äro.

(Forsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Dn.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
25 b	25:5	3.ö.	NW.	2 ström.	25:7	4.ö.	NW.	3 rågn.	25:10	3.ö.		1 snögl.
26 c	25:38	2.u.	N.	1 snö.	25:44	2.u.	N.	1 mult.	25:44	0.		- snö.
27 d	25:33	2.u.	NO.	2 mult.	25:28	0.	N.	1 snö.	25:12	1.u.		1 snö.
28 e	25:7	3.u.	N.	1 mult.	24:96	1.u.	N.	2 urwäd.	24:86	2.ö.		- rågn.
29 f	24:80	2.ö.	NW.	2 rågn.	24:84	3.ö.	NW.	1 mult.	24:97	1.ö.		1 mult.
30 g	25:23	3.u.	NW.	1 flart.	25:43	0.	NW.	1 flart.	25:60	0.		- flart.
31 h	25:69	4.u.	NW.	2 flart.	25:74	0.	NW.	1 flart.	25:83	1.ö.		1 flart.

D. 31 Gissa Dw. II. 5 f. m.

ANNO 1760 d. i November.

Politie- och Commercie-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söjlande Resande äro nyligen ankomne:

Cammarherren Gadde, Häradshöfdingen Gyllenbåth ifrån Werck, log. i huset N:o 24 wid Drottninggatan. — Major Zuck, log. i Schifferka huset wid Nyramiderna och Drottninggatan. — Major Gollerfickerna ifrån Eläne, Hof-Junkeraren Druswa ifrån Wästmanland, log. i huset N:o 54 wid Norrlands gatan. — Capitaine Bruce och von Löbner, samt Hof-Secretären von Löbner ifrån Finland och Capitaine Coop ifrån Småland, log. i huset N:o 53 wid Norrlands gatan. — Baron Ulsparré ifrån Småland, log. i huset N:o 87 wid Ribmonégatan. — Capitaine Stålbammat och Lieutenant Hjulhammar samt Granberg, log. i huset N:o 31 wid stora Nygatan. — Capitaine Wernle ifrån Holland, log. i huset N:o 141 på Kongl. Riddarholmen. — Capitaine Löbner ifrån Södermanland, log. i huset N:o 95 wid Nyngatan. — Aufseckanten Bentzelsfickerna ifrån Småland, log. i huset N:o 82 wid stora Nygatan. — Lieutenanten Hemt ifrån Revel, log. i huset N:o 36 wid Nytorget. — Häradshöfdingen Furtenbaek ifrån Wästerbotten, log. i huset N:o 35 wid Låstmatare gränden. — Borgmästaren Verhmer, log. i huset N:o 67 wid Kleve gränden på Södermalm. — Pastor Kollnius ifrån Götteborg, log. i huset N:o 78 wid Swartmangatan. — Riksdags Wöndren John Bengtson och Hans Swenson ifrån Cronobergs Låhn, log. i huset N:o 16 wid Bergs gränden. — Wifwif Wiberning och Rådman Wartz, log. i huset N:o 19 wid Regerings gatan. — Riksdags Wöndren Lars Torbjörnson och Ambiden Wallefson, ifrån Wobus Låhn, log. i huset N:o 162 wid Trågårdens gränden. — Capitaine Lieutenanten Stjernhoff, log. hos Sadelmakaren Brusberg wid Malmfildnads gat:n. — Professor Klein ifrån Pommern och Handelsman Elasen ifrån Hamburg, log. i huset N:o 58 wid Wästergånggatan. — Major Coijer, log. på Apoteket Engelen. — Bergsman Eric Anderfson ifrån Wästmanland, log. i huset N:o 23 wid stora Nygatan. — Ingenieur Wollenius ifrån Dahlarne, log. i huset N:o 33 wid stora Badstrufwugatan på Norr. — Handelsman Sandström och Gylwan ifrån Nysad, log. i huset N:o 36 wid Wredgränden i Staden. — Major Gyllenswahn, Capitaine Rosenqvist, Lieutenant Wafker, Capitaine Morath och Auditeuren Morath, log. i huset N:o 47 wid Regerings gatan. — Major Cronhelm och Capitaine Croningswird, log. i huset N:o 24 wid Regerings gatan. — Lieutenant Coelberg, log. i huset N:o 53 wid Putterens gränd. — Cornet Ruberg och Lieutenant Lundstedt ifrån Wästergötland, log. i huset N:o 103 wid Stårgårds gatan. — Regiments Quarttermästaren Kiebborg, log. i huset N:o 17 wid Norrlands gatan. — Cammarherren von Hiedom och des Broder Ernst Moritz von Hiedom ifrån Pommern, log. i huset N:o 119 wid stora Nygatan. — Regements Sekwatern Jthmaus ifrån Finland, log. på Råttaren Stockholms Siott. — Samuel Jersström ifrån Pommern, log. i Kiecksdalar Kollins hus wid St. Clara.

I Stockholm äro ifrån den 11 October til den 25 dito födde: 42 Gåfkebarn, 42 Gillekebarn. Wigde 92 Bar, samt begrafne 49 gamla Personer, och 109 Barn. (o) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 1 af Sift, 8 af Lungfot, 3 af Wattufot, 1 af Sten-pasjon, 10 af Hetsig siula, 2 af Håll och sving, 1 af Urfastning, 3 Drunknadh, 1 af Colique, 6 af Alderdom, 1 af Stidrebiugg, 4 af Slag, 4 af Bröst siula, 1 af Lärande siula, 1 af Trässa, 1 i Barnsång, 1 af Koppot. De 109 Barnen äro döde: 34 af Slag, 52 af Koppot, 4 af Bröst siula, 10 af Dangijwen siula, 2 af Kiekhofia, 1 Drunknadh, 4 af Hetsig siula, 1 af Lärstin, 1 af Wåfpling.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Wåfplingslagaten Olof Molling. — Smiden Peter Möllersström. — Wackermästaren Lars Enbom. — Handelsman Abraham Elafons Bru. — Stomataren Lundmarks

hustru. — Uppsyningsman Lundbergs hustru. — 6 Barn. — (St. Clara) Cancellie-Rådet
 Wålborne Hr. Olof Örentrol 78 år gl. — Sadelmakare Enkan Hedvig Christina Risolia 68
 år gl. — Husgerdes-Kammarbetjenten Johan Hindric Kock. — Klädmästaren Carl Ro-
 landos hustru. — Enkan Catharina Dahl 76 år gl. — Extra Stads-Lienaren Claes Häfstedt.
 — Gardes Enkan Juliana Berg 75 år gl. — Enkan Christina Uppman. — Fiskaren Olof
 Gillsberg. — Lårodrängen Abraham Eklund. 8 Barn. — (St. Jacob) 3 Barn. — (Ri-
 dareh.) 2 Barn. — (Tyksa Förel.) Stads-Råklaren Jan Gabriel Burgmans hustru. —
 4 Barn. — (St. Maria) Tobaks-Spinnaren Swandergs hustru 62 år gl. — Kyparen Pe-
 ter Östberg. — Siöman Berent Carlsson. — Packhus Wacktmästaren Thomas Strandberg.
 — Vätsman Roos hustru. — Trågårdsmästaren Johan Wroman. — Snickaren Anders Bo-
 mans hustru. — Durgårdswacktarens Anders Lendergs hustru 90 år gl. — 18 Barn. —
 (St. Catharina) Handelsman Johan Westin. — Siömans Enkan Catharina Lundgren. —
 Siöman Sigfred Weidell. — Pigan Helena Jönasdatter Berg 82 år gl. — Åttare Hustrun
 Greta Woman 62 år gl. — Skofickare Drängen Peter Ekman — Pigan Stina Hanning. —
 Krigs-Commisariaten Thomas Rösling 81 år gl. — Stadswacks Profosen Johan Lidjegen. —
 20 Barn. — (Kongsholmen) 2 Barn. — (Ladugårsländ.) Zimmerman Anders Håk-
 man. — Snickaren Anders Womans hustru. — Bonden Lars Persson. — Skomakare Ges-
 len Anders Dahls hustru. — 14 Barn. — (St. Olof) Pigan Catharina Holmgren. —
 Slaktaren Peter Molin 66 år gl. — Pigan Raja Lisa Wahlström. — 16 Barn. — (St.
 Johannes) Höfaren Johan Millberg. — Besökaren Hans Lidberg. — Gardes Enkan Wetta
 Fogel. — 9 Barn. — (Barakuset) 2 Barn. — (Danviks Förel.) Enkan Stina Lunda-
 berg. — dito Catharina Edman. — dito Maria Carlberg. — 1 Barn. — (Skepsk.)
 3 Barn. — (Lidjeswärdste Reg:tel) — (Sabbatsbergs Fattighus) Gottfrid Rappe
 — Jungfru Anna Emd.

Utskillige Kongjoreller.

På Frälse-Hemmanet Ingmundskad uti Öddermanland och Wästlinge Sochn 7 och en half
 mil ifrån Stockholm finnes några 80 last bö at förtröra til Stall-orar, funnandes den som så-
 dant åskundar anmäla sig hos höftråts Råsten Johan Holm, och sedan med Ågaren om priset
 accordera. Hemmanet är belägit wid stora Landsvägen och nära til Siö, så at Creaturen be-
 quämligen kunna wättas.

Hos Sadelmakaren Kenner wid Regerings gatan är en ny fyrstsig Stats-wagn med alt tillbehö-
 til salu för 2300 dal. lopparpent.

Om någon skulle åskunda at för skälligt pris antingen sålja eller köpa en ung svart häst
 utan fel om 10 och et halft quarters högd, så kan densamma anmäla sig uti afstedne Pistols-
 smeden Wärs wärkstad på Rännarebanan.

En Gårdsfogde, som wäl förstår Landt-hushållingen, åskundar en dylik condition, hwars
 om underättelse sås hos Wacktmästaren Öddergbist uti Kongl. Stats Contoirtet.

Hos Säckerbagaren Lars Halling, wörende wid Järntorget uti Alarci Gebrüders hus, där
 Lafonts Caffé-hus är, äro twenne rum på wicka at hyra, med Sängsläder och nödige meubler.

Påminnes än ytterligare om Appellation til sista Classen af Dormundska Lotteriet, men es
 mottages icke längre än til nästa Tisdag, som Dragningen redon den 20 är bdrjadt. Til be-
 rönde Clas samt til första Classen af St Peters Kyrckes Lotterie som drages den 24 i denna Må-
 nad försäljes Lotter hos Charles Toutin och på Apothequet Engilen.

Tandläkaren Dominicus Scarpetta som uti flera åhr tillbakars, med sin konst betient Hans
 Höghetsal. Kongl. Maj: med tänders uttagande och rengörande, jemte många Höga och Förnä-
 ma Personer af denna Stadsens Inwånare, gifwer tillkänna, det han ännu bor i Staden på Wag-
 gens gatan hos Kanngiutarin Sauer. Först tager han bort winsten af tänderna utan några co-
 rosiva salter, gifwer et stönt Engelskt tandpulswer at hålla them rena med, och bestiar them ifrån
 winsten. 2:do, gifwer han en kostbar tand-balsam som sätter tänderna och borttager stidblugg
 af tandkötet. 3:tio, har han en stön Linetur som stillar tandvärk. 4:to, Höller han uti iholi-
 ga tänder, likaledes sätter han konstigt tänder i munnen, jemte det har han en stön balsam för
 Barn at strepa på deras tandkötet at tänderna må komma hastigt fram, at de ei få så swår pi-
 na dårar, har eck et godt listorns plåster, försärdigar allahanda slags bräckband för gamla och
 unga; hwad de unga angår, curerar han dem aldeles med begwäma band, och dertill höriga
 Medicamenter på fort tid, samt botar för allahanda slags matkar både hos unga och gamla med
 utwärtss cur.

Uf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Project til en förbättrad och förnyad Förordning för Trivial Skolar och Gymnasier i
 Riket.

Stockholms Weloblad.

Eördagen den 8 November. 1760.

Lårda Saker, och Rön.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bok om Landtbruket. Se Welobladets N:o 44.

Icke kan jag wist utsätta, huru mycket utsäde åtgår. Jag wil allenast förslags wis anföra, huru jag i detta stycket räknar, och huru jag gör. Jag sättet, at hwar rot gifwer 16 ar, och hwar ar 30 til 40 korn; ty hwete, då det på detta sättet sköres, gifwer ofta derut hwet till at nu göra försag på en medelmättig års gröda, såsom tre eller 3 och en halst tunna på hwar spanneland (1) så wore nog at i hwarje rand så et korn på hwar fiette tumis längd: hwilket ej skulle göra mer på hwar spanneland än 28800 korn, det är 2 och et halst skålpund (1), eller wid påf et skop hwete til utsäde.

Men man skulle ofta blifwa bedragen, om man gjorde sig altid räkning på en sådan försärfse; ty yrfa och andre tillsäkligheter förderiwa årligen en myckenhet plantor af det utsädda och upfomna hwetet, utom det at plantorne icke hinna til nyfnämde ömninghet, utan i de fruktbaraste åren, och i en rätt bördig joromon: Jag håller derföre rådeligare, at hafwa flere plantor, de der kanste något skada hwarandra såsom för vår skående, men tilhopa gifwa mig en medelmättig års wår, än at se på mina säror hwa stora skadarna bara.

Jag brukar derföre at utsä det första året så mycket som efter tu korn för hwarje tumis längd i randen, hwilket tämmeliga riktigt läte sig förätta med ofwanberörde sänings-tyg: och således använder jag wid påf et och et halst skålpund eller 6 kannors utsäde til hwar spanneland, hwarmed jag öfwerhöfdigt godgbe hwar som kan afgå förmedels jordens ringa bördighet, så och hwarjehanda åkommor om wintren och wåren.

De följande åren wåste detta utsäde ansenligen minskas, så at 2 eller 3 kannor på spanneland blifwa mer än tillräckelige: hwilket antingen utwisar en märkelig förbättring, som hwarjehanda jorden winner genom detta åkerbrucks-sätt, eller och härdrör af det åken dymedels renhållas ifrån ogräs.

Hwad skeddens diuplek widkommer, får jag gemenligen 2 tum djupt. Något litet mer eller mindre gör här intet til saken, allenast i act toges sijnaden, som jag ofwan anmärkt, emellan skop och lätt joromon.

Det Engellska sänings-tyget drages lätteligen af en medelmättig wårkhäst; Men til de nyare sänings-tyget fordras en stor och stark häst. En man leder hästen långs at ryggen af

(k) Auctor säger här, 10 Centner på hwarje Toise-land. För mera tydelighet skull, har jag utfört både delarne i Swenskt mål. Man wit, at en Swenskt tunna hwete wäger tre Centner eller 15 skålpund, och derut hwet när det är rätt godt, ostare något derunder. Et Toise-land håller, efter Auctors utsäde, 32400 qvadrat fot, eller lika mycket med en fransk Arpent, om hundrade qvadrat stänger af tre famnars längd, som göra en fyrkant af 30 famnars sida, eller 900 qvadrat famnars rymd. Såsom närmast häremot swarande, har jag i skället utsatt et spanneland af 800 qvadrat famnar eller 28800 qvadrat fot, så at sijnaden ej är mer än en 9:de del, hwarerter jag jämfar alla Auctors uträkningar. Jag wit wäl, at noga räknat, innehåller et spanneland ej mer än 28000 qvadrat fot eller 776 siu niondedels qvadrat famn, som är 23 två niondedels qvadrat famn mindre-än jag här antager. Men utan at uppehålla mig wid en så ringa sijnad, räknar jag heldre på sätt som wåre dalkartlar plåga måta med deras stångsål, hwilket i utdöningen för en husbållare wigast är, nemligen et tunneland jämlikt med en fyrkant af 40 famnars sida, innehållande 1600 qvadrat famnar, som göra 57600 qvadrat fot eller 14400 qvadrat alnar.

(1) Om jag med Auctor räknar et och et halst hwetekor på hwar Gran, så får jag på et lod 360 korn, på et skålpund 11520, och på 2 och et halst skålpund just den erforderade summan af 28800 hwetekor. Men är det en strid såd, som wärdhet, så läter wäken wäl blifwa något dyggare.

såran, och en annan följer efter. Blotta påseendet kan gifwa wid handen, hwad wid detta redskapets nyttigande bör i allt tagas.

Det är så gjort, at de tre ränderne i hwarje säta dermed tilläsa sådde warda. Om flere ränder behöfdes, kunde och det, med en liten ändring af sänings-tyget, åstadkommas.

Om en häst kan draga detta redskap en femtedels swenskt mil eller 1200 sannars wåg i timmen, och om han orkar arbeta 8 timar om dagen, så warda dermed 12 spannländ besädda.

Men som någon tid spillas med wändningarna, och äfwen någon hwilostund då och då behöfwer, så torde wara nog, om med en häst kan sås 6 eller 8 spannländ på en dag, så framman en har mycket brädt om. (m)

Kädeligt är, at tillreda något stort stycke land, innan man sätter handen til sänings-tyget, undantagande då hösten är öfvermåttan torr, såsom skundem händer: i hwilket fall sänningen bör ske så fort jorden är upbrukad, och innan hon hinnet förlora musten, så grov såden lättare.

Sant är, at wid bägge ändar af åkren Lemnas ofärdt så stort stycke, som sänings-tyget behöfwer til wändrum: men denna ringa sänad blifwer tillfälligen ersatt genom fördelarne af detta åkerbrugs-sätt.

Huru såden bör stötas sedan han är upgången.

Till följe af den ofwan fastsätte andre huswudsagen, bör jag icke lemna såden utan röjel efter sänningen, utan helde gifwa honom, så länge han står på roten, all den näring, han tarfwar: så bör jag dock, så mycket görligt är, förwara såden för de tillfälligheter, han är underkastad. Bägge dese hägnmärken äro rätt angelägne.

Man wet at wain, som om wintren får stå på såden, är högst skadligt: och försärensaken låter noggsamt, at den jord, som både ofwartil och på sidorna blott ställes för frosten, smålar sig öfvermåttan wäl, blifwer lucker och lätt för sådes rötterna.

I stöd af dese twenne anmärkingar, låter jag pågå mellarrummen; således at jag liksom ihop särare mit uti, och för, om möjligt är, ända til fyra tum när plantorna.

Tiden til detta upbrukandet är, när de små plantorne stult mer än et blad, och innan frosten tillwinder jorden.

(m) Man ser, at Auctoren skrifwit detta i et folkeigt lapp, där en Ständs-person är glad at kunna bruka så mycket jord och dragare, som en behållen Örpare i Swertige. Til et wida löstigare Åkerbruk kan man ämsa häst, äfwen hafwa mer än et Sänings-styg.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Nov.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
1 b	25:83	1.ö.	W.	- flart.	25:74	3.ö.	W.	2 flart.	25:74	2.ö.	- flart.	
2 c	25:41	0.	SO.	- dimba.	25:34	3.ö.	SO.	- mulst.	25:13	4.ö.	- rågn.	
3 d	24:75	4.ö.	SO.	2 rågn.	24:54	7.ö.	SO.	- mulst.	24:58	5.ö.	- rågn.	
4 e	24:58	3.ö.	W.	- rågn.	24:63	4.ö.	W.	2 mulst.	24:76	3.ö.	1 mulst.	
5 f	24:90	2.ö.	NW.	1 flart.	24:90	3.ö.	NW.	- flart.	25:1	3.ö.	3 flart.	
6 g	25:11	0.	NW.	- flart.	25:17	3.ö.	NW.	- flart.	25:23	1.ö.	1 flart.	
7 h	24:95	4.ö.	S.	- flart.	24:83	4.ö.	S.	- rågn.	24:70	5.ö.	- rågn.	

ANNO 1760 d. 8 November.

Politie- och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

General-Lieutenant Ropendorff och Cornetten Ropendorff, log. i huset N:o 28 wid Nybto-gatan. — Bergs-Rådet Gödteholm ifrån Hedmora, log. hos Kryddkrämaren Dahlgeen. i Kora Kyrkoberget n. — Under-Lieutenanten Morath och Commissarien Grundström, log. hos Perquacimafaren Swartz wid Regerings-gatan. — Camereren Berger ifrån Helsingfors, log. i huset N:o 30 wid Långbrogatan. — Auditeur Wallen och Håradshöfdingen Keli, log. i huset N:o 69 wid Västerlånggatan. — Ords. Patron Ellund, log. hos Fabricanten Dahl wid Wolmarystulls-gatan. — Wägmästaren Bråhmner och Kloct-Giutaren Petrus, log. i huset N:o 39 i Kråkgränden. — Volstryckaren horen ifrån Westerbås, log. i huset N:o 29 i Gås-gränden. — Cornet Aminoff, log. hos Caféur Lunden wid Skärgårds-gatan. — Tullskrifswaren Morell ifrån Sätber, log. i huset N:o 17 wid Appelbergs-gatan. — Fältskären Ehretter, log. i huset N:o 110 wid Skärgårds-gatan. — Udsorkeraren Edman ifrån Abo, log. i huset N:o 60 wid Ortoget. — Handels Betjenten Hartelius ifrån Malmö, log. i huset N:o 103 wid Falkensens gränd.

I Stockholm äro ifrån den 25 October till den 1 Nov. födde: 21 Gåsebarn, 24 Gåsebarn. Wigde 18 Par, samt begrafsne 12 gamla Personer, och 24 Barn. (O) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 3 af Lungfot, 1 af Dä, 1 af Bedst siula, 2 af Hetsig siula, 1 af Alderdom, 1 af Mag-siula, 1 af Moder paktion, 1 i Barnsäng, 1 af Frelsen. De 24 Barnen äro döde: 1 af Hetsig-siula, 11 af Kopper, 5 af Dangiswin siula, 4 af Slag, 1 af Lungfot, 1 af Mag siula, 1 af Wattusot.

Ramnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Skräddare Gisällen Isaac Wetterstrand. — 2 Barn. — (St. Clara) Flensmeds Gesällen Johan Ellund. — Afstedade Föraten Peter Hellbom 64 år gl. — 1 Barn. — (St. Jacob) 1 Barn. — (Riddareh.) Kammar-drängen Eric Westerman. — (Tylk. Förl.) 1 Barn. — (St. Maria) (O) (St. Catharina) 5 Barn. — (Kongsholmen) Enke-Keun Maria Nicotia 73 år gl. — Enkan Greta Uppman. — dito Anna D. berg. — 2 Barn. — (Ladugårsländ.) Hökaren Peter Vuchts hustru. — Timmerman Eric Stibbloms hustru. — Timmerman Fredric Sundström. — 2 Barn. — (St. Olof) 5 Barn. — (St. Johannes) Skorstens-Fäjaren Carl Fredric Grund. — Mur-gesälls Enkan Catharina Bergman 78 år gl. — 3 Barn. — (Barnhuset) 2 Barn. — (Danviks Förl.) — (Skepsk.) — (Lilleshwärdske Reg:tel) — (Sabbatsbergs Fattighus)

Åtskillige Fungjörelser.

Ederby Skatte Ruskåld uti Nerby Soek och Upsala Pän Glu och tre fjerdedels mil ifrån Stockholm och en mil ifrån Upsala, är til salu, med ny åbyggnad til in- och utbus, bestående af 24 Lunnelands årligit utgåde af bästa jordmänen uti Upsland och wäl hårdad åker med hbbodl af hårdwall och flögångar til 60 last godt h. Om priset samt des andre förmånet, kan underrättelse erbjådas hos Concellisten Ahlborn, som alla föremiddagar är til finnas uti Kongl. Maj:ts och Kistens Cammar-Collegio; Ell honom tunna och de med bref adressera sig, som å Upsala orten boend. Kulle sig bemåtte Kullåns wilia lihandla.

I Handelsmännen Westberg och Beretz bod i Salski gränd wid Norrebro finnes til salu den nyligen utkomne Fjerde Delen af Swenska Panslöbet för 12 dol. och den Fjerde Delen af Nya Historien, innehållande första hälften af Pan:erthas Historia för 3 dol. På samma ställe utlämnas en Personerantenne wälte ark: af Swenska Biblioth: qant Fjente Delen, sätte ark: af Kongl. Cam:er: Råd:ets 11:ste Fattig, Nagra Delen, och tre och witt af Drottning Christinas

arbeten och Märkvärdigheter, afwen Andra Delen, som börjar Konung Carl Gustafs Karlens brev till Nyssnämde Drottning, hvilka hittills aldrig varit tryckte.

Uti Strängnäs Tryckeri äro nyligen utkomne: Erindringar, öfver Rättsmäns skänktiga väta, år 1760, såsom et Bihang till en nyligen tryckt skrift, kallad den Suckande Naturen, i några Rim och anmärkingar framlemnade af P. H. hvilka såljas i Direct. Salbii bokläda för 6 öre kop:mt stycket häftade och skurna. Därskådes finnes och ännu några Exemplar af den Suckande Naturen häftade och skurna 8-18 öre kop:mt.

Uti huset N:o 23 på Drottninge-gatan är i förelidne vecka bortkommen en liten Lik eller Spöda af Isländska slaget, till färgen svart och hvit; den som den tillrätt skaffar, har uti berörde hus därfdre at undfå Tolf daler kop:mpnt.

Uti Hörnhuset N:o 20 af Drottninge- och Långbro-gatorne, äro 2:ne meublerade rum at hyra. Uti Nyströms och Stolpes Bokläda wid Norrebro, äro följande inbundne Böcker till salu insatte: Christian Seriors Skälle-skatt alla Sex Delarne 4 Franka band 84 dal. Kern der Tureksche Historie med vielen Figuren 12 dal. Enbergs Veraktelse om Upsala Stad och des märkvärdigheter med Fig. 9 dal. Götriks och Rolfs Historia 7 dal. Smitts Latiniska Bibel 15 dal.

November Månads TAXA.

Hwarester följande Persedlar försäljas i Stockholm, Anno 1760.		Kp:mt.
Bredd till et öre K:mt öfr waga.		En Kanna godt Dubbelt öhl dal. 30 öre.
Hwetebröd med mildt bakat 1 och 1 halst Lod.		En Kanna Enkelt öhl " " " 16
Dito utan mildt bakat 1 och 3 fierd. Lod.		En Kanna godt Swag öhl " " " 7
Strådt Råg bröd 4 och 1 halst Lod.		En Kanna Göt Mjölk " " " 28
Dito ostbradt bröd 7 och 1 halst Lod.	K:mt	
Et Fat Dubbelt öhl " " " dal. 42: 16		En Marc Färsk Dyr Stuts eller Dwi-ge-Ridit —
Dito En Tunna " " " 34: —		En Marc Hel eller Halfgod gjödd Kalf 24
Et Fat Enkelt öhl " " " 20: —		En Marc Framfirding dito " 22
En Tunna Dito " " " 16: —		En Marc Valfirding dito " 26
Et Fat Swagöhl " " " 13: 4		En Marc Färsköt " 14
En Tunna Dito " " " 10: 16		Goda Drickes Lam sälles stycket 9, 10, 11 a 12 dl.
En Tunna Splödhil " " " 1: 28		

Inkommande Spannemåls prisen hafwa i nästl. Månad varit: Hwete 38. 34. dal. Råg 23. 21. dal. Korn 25. 22. dal. Vlandsäd 22. 19. dal. Hafra 20. 18. dal. Erta 54. 48. 36.

Uti Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Landhöfdingens och Commendeurens af Kongl. Nordstjerne Orden Högwälborne Herr Baron Claes Rålamb's Tal, hållet till Ridderkapet och Adelen wid deras första sammanköde på Riddarhuset wid Riksdagen den 20 October 1760.

Dito, till Landt-Marskalken, General-Lieutenanten och Commendeuren af Kongl. Swärds Orden Högwälborne Herr Grafve Axel Gersén, då han till honom öfverlemnade Landt-Marskalks-Stafwen den 20 October.

Landt-Marskalkens, General-Lieutenantens och Commendeurens af Kongl. Swärds Orden Högwälborne Herr Grafve Axel Gerséns Tal, hållet till Ridderkapet och Adelen wid Landt-Marskalks-Stafwens emottagande den 20 October.

Dito, Tal, till Deras Kongl. Majestät och Hans Kongl. Högheit Cron-Prinsen, wid underdånig hälsnings afläggande den 22 October. 3 st.

På Kongl. Maj:ts wagnar, Herr Riks-Rådets, Cancellie Präsidens, Upsala Academiä Cancelliens, samt Riddarens och Commendeurens af Kongl. Maj:ts Orden, Högwälborne Friherre Anders Johan von Höpflens Tal, hållet uppå Riks-Salen wid Riksdagens början den 25 October.

(Tit.) Herr Landt-Marskalkens Tal, hållet på Riks-Salen wid samma tillfälle den 25 October.

Kongl. Costligt Medicel Rådskrefse, om Lids-wattnets nyttjande till preservative för Koppor. Dat. 8 November 1760.

Stockholms Weckoblad.

Torsdagen den 22 November. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bol om Landbruket. Se Weckobladet N:o 46.

När jag efter wintrens förlopp beser mina såd, blifwer jag warse, at han bör hafwa sin näring, så wäl of balkarne emellan sådes-ränderna, som af den, utan för dese ränder behändliga och mit i mellanrummet uppskipta jorden.

Berörde balkar kunna ei på annat sätt upbrukas, än med handkraft: som plantan än icke skulit andra än best små rötter, så bör hon hafwa näringen helt näe in wid sig.

Derföre lärer jag redan i Mars månad, om wäderleken det tillådder, med handen upbruka dessa balkarna: hwilket arbet icke är swårare än at det kan förättas af qwinfolk och gossar: wårtygget, som dertil brukas, är en backa, trey tum bred, wäl sål-lagd och skärpt.

Jag har besunnit, at 30 timars tid är mer än tillräcklig, för et medelmättigt arbetsbjon, at således öfwerfara et spannland, då tillika upgöres hwad plogen kan hafwa för mycket lemnat beredwid sids-ränderne. Dock håller jag rådeligast, at låta förätta detta arbete på beting, med willor, at hwad ej wäl gjordt blifwit, för samma löp omgöres.

Detta upbrukandet kan man underlåta, om man wil: det låter sig icke göra, när såden gådt up mycket tidigt om hösten, så at balkarne äro nogorleds öfwerhölgde af brådden; dock är det ganska nyttigt, så länge plantorne än äro spåde: i April månad böra de borsta eller buska sig, och sålån hinna Maj månads skett at gå i ar: derföre bör näringen tillredas at plantorna för April månad, då de börja behöwan önnigare.

För samma orsak, bör jag icke uppskiuta med mellanrummets upbrukande: näst för eller efter balkarnes upbrukande, (hwilket är lika mycket) och så snart de starka nattfrosier uphört, och om möjligt är, först i Mars, bör man åter kasta jorden dit, sådån hon tagen war, i det såratne utmed sådes-ränderna igenstillas, och en bred får å nyo lemnas mit uti mellanrummet.

Härtil brukas samme enbets-plog, som näst för wintren. Dragarne gå i den öppna sären, medan bilen upgör en ny får i mellanrummet, hwarmed den före igengöres: Uti en styf jord, äro två höstar eller gode oxar tillräckelige til detta arbete: På oxarna tillbindes munnen, och en gosse följer efter plogen, at ränna bort kokorna, såsom öfwan förreijwit är.

Stora särar äro mer än tillräckelige til hwart mellanrumms omplögande, helst man gör ganska wäl, om man lemnar någon jord awat mit uti, hwaraf följande plögning blifwer lättare, såsom jag self försökt.

Genom detta plögandet tilldelas rötterna en önnig näring utaf jorden som stielles uppå dem, under det den jorden, som öfen lägges för luften, får rickta sig, at oc i sinom tid nåra dem.

Emedan man inbekommit ätskillige swar på frågan i weckobladet N:o 40 om sätt och utwägar at fördrifwa ur husen de skadeliga matkar eller ohyran som kallas Dubbor eller Bobbor, så wil man nu etter hand berörde erhållne swar meddela.

Wälment Swar på frågan uti detta års Weckoblad N:o 40. om Medel til et slag matkars utodande uti hus, som kallas Dubbor eller Bobbor.

Dese matkar wet jag mig icke hafwa sett eller kända, om icke de, såsom jag tycker mig hafwa stor anledning at tro, äro de samma, som g'mene man i Skåne och Blekingen kallas Tidninge-bårare, af den widsfärliga tankan, som en del der hafwa, at, när de om dagen framkrypa på golvvet, som dock sålån se pågar, antingen så eller många, skal fort detister någon märkelig händelse, metendris ändt, förspörjas.

Ehuru jag ej sedt dem uti nyhånnds landstapet til så stor myckenhet, at man gjorde sig an-

Churu nyttigt detta upbrukandet är, gör det dock ej tilflykt: om jorden i mellanrummet sedermera kunnades ordra, skulle hon snart blifwa full med ogräs, hårdna och förswaga följande årenwärt.

Derföre måste man, trenne eller fyra veckor efteråt, om wäderleken det tillåter, åter igen, lika som näst för wintern, skilja bop jorden mit i mellanrummet, och upgöra en får wid sådesränderne. Jag säger, om wäderleken det tillåter; ty om detta upbrukandet sker i all för wårt wäder, så storpar sig jorden, och gör lika som en mur brändes plantorna: rötterne nödgas wäka sig, och hafwa intet gagn af detta sista upbrukandet, som företärbeten mig lätt hafwer.

Om ej otienlig wäderlek förantlätt at härmed för länge upstilla, bör man ej rådas at föra wäl djupt, och så nära til såden, som möjligt är. Merom jaden än är klen och rötterne späda, är nyttigt, at de således afstöras, ty de föröka sig deretter til större antal: långt ifrån at dese öfne fårat inwid plantorna göra dem någon skada, har jag alltiemt sedt dem, som närmast stådt, bättre triffwas än de öftrige.

Efter lika lång tids förlopp, nemligen 3 eller 4 veckor, och så snart ogräs med andra växten gifwa tillkänna, at jorden åter behöfwer töras, måste man på sätt som redan sedt är, med samma plog skilja henne at plantorna, och då mit i mellanrummet gå så djupt, som se kan, på det så mycket mera jord må öfna läggas för luftens wärknigar.

Det wore til önskan, at wäderlek, årstid och andre landsflyktor wile tillåta, at än en gång föråtta dese två nästnämde plögnigar: deraf skulle jorden bliwa långt wäligare at frambringa hwad efteråt af henne fordras, och den wårten, som står på rot, skule bliwa bes ömrigare. Men man har förwårt, at jorden icke bör töras sedan hwat utblommat, ty rötterne wäpa då icke åter: deutan har man under tiden så worderlig och öftrifsam wär-tid, at man swärli-gen binner för Juni månads slut föråtta de tre föregående plögnigar, som jag påyrkat.

Men om tid och lägenhet gifwes, gör man rätt wäl at och wärksålla de två sista plögnigarna: hwarwid i aft tages, at hålla biten något längre från plantorna, än de föra gångerna, och at icke föra för djupt, af fruktan at röra rötterna. (Fortsättning härnäst.)

gelägen om medel til deras utdöande, och således ej wet något bepröfwadt; likwäl behagade Min Färsare gunstigt anse, det jag, til följe af den underrättelsen, at denna öhyran älskar gierna det som är sött, föredroger et medel mot wägglösh såsom förmodeligen äfwen emot öswannämde makkar kienande, hwilket nögre är tillbaka och wid det tillfallet jag wägglöshens föra begärighet på det som är sött, fick utdöna, blef påhittat, och så wäl af många som mig self med önskelig wärkan til wägglöshens utdöande är brukat, samt derföre i detta års början genom Norrlöfvinges weskoblad, redan det almänna tillkänna gifwit, och som jag, äfwen här omsändeligen insdra wil.

Man blandar sint sulfweriserat mercurium ganska wäl tillbopa med sirap, at den blimer wäl giftig, hwilken sedan med en spån släckewis strykes på wäggarna och de ställen, det wägglöshen måst hålla sig.

Uti tappterade rum, öpnar man tapeterna, allena på några få ställen, och stryker det något häraf. Uppå och wid sångar samt dylikt såttes några bottnar eller små bräder med någon giftig sirap, så man allskädes får se sit nöje på dese snåla gästerns med lifwet betalande måltid. Men detta bör företagas, som af andre föredragit är, häst uti nedanet: emedan de då wäpa sig; och fortfares härmed några månader å slag: ty de efterlemnade gnetter kunna efter en wäkas förlopp wäpa wuzne. Detta kostar litet: är söga beswärtligt; ty man brer sig ej mer härom, än at allena söte wisa antagne ställen med giftig sirap så ofta den blifwer upåten och bortorkat; Ej allr öftrifamt; efter man under detta medlets bruk likwäl kan bebo sina rum, allena man noga äftar det icke barn komma wid siraps-ställen och släckarna, som derföre göras högt uppe; och deruti förorsakar detta icke någon elak lukt uti rummet; Så at jag bland alla hittills utkomne och mig bekante medel til wägglöshens utdöande icke kunnit något bättre än detta.

Genom samma medel tror jag, man såkert kan utrota Dubbör, efter Auctor til frågan, berättar at de älska det som är sött. swarwid jag tycker nödigt wäpa at i aft taga rimo.) Det den giftige sirapen sås på flata tall stakar af trä: emedan andra af lönn- och porcelaine torde genom deras fast nog swaga lysande om natten, besynnerligen uti mårnsten, til äfwentrens skräma dem såden; 2:oo) Sättes tyfse talitar mit på golwet nätterne öfwer, på det at de, som häraf äro, icke må binna til sina ställen och gömmor at dö, och genom förruttande derföres orsaka en önd lukt, och 3:io.) Mer, om man b-finner detta gå efter önskan, man fortfares härmed så lång tid, at släcktet må alldeles utrotas.

Jag önskar at detta kunde til fulla gagna den, som ser sig förantläten at härmed et föröf anställa, samt at densamma behagade sedermera almånheten tillkänna gifwa, huru det aflyp, med hwad mera, som derwid kunde utdöas. Stockholm den 9 Octobr. 1760.

ANNO 1760 d. 22 November.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Nov.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
15	25:23	3.δ.	NW.	- fröm.	25:23	5.δ.	NW.	1 fröm.	25:12	4.δ.		3 mulit.
16	25:6	3.δ.	W.	1 flatt.	25:0	3.δ.	W.	- flatt.	25:2	2.δ.		1 indgl.
17	25:18	1.u.	NW.	1 mulit.	25:17	0.	NW.	- flatt.	25:9	2.u.		- flatt.
18	24:70	0.	SO.	2 mulit.	24:70	3.δ.	SO.	2 mulit.	25:0	2.u.		1 flatt.
19	25:5	2.u.	NW.	1 mulit.	24:97	3.δ.	NW.	2 rågn.	24:75	5.δ.		2 mulit.
20	24:56	3.δ.	W.	- fröm.	24:58	3.δ.	W.	- fröm.	24:35	0.		- flatt.
21	24:65	2.δ.	W.	- flatt.	24:61	4.δ.	W.	- mulit.	24:57	4.δ.		- rågn.

D. 15 Jöfsta Om. Kl. 12 e. m.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Gref Schulenburg och Baron Hulow ifrån Kiöpenhamn, log. på Källaren Tre Tunnot. — Capitaine Grünert ifrån Carletona, log. hos Sockerbagaren Halling wid Jerntorget. — Professor Kellman, log. i huset N:o 128 wid Daggens gatan. — Vice Håradshöfdingen Aron, log. i huset N:o 119 wid Kildargatan. — Capitaine Vøje, Lieutenant Sæf och Fensdrif Mølln, log. hos Söderstamakaren Berg wid Smedgatan. — Major Roselius ifr. Holsland, log. hos Bryggaren P. Westman wid St. Olaf Korfa. — Bruks-Patron Walt, log. i huset N:o 22 wid Sora Noggatan. — Hof-Junkaren Ehrenpohl, Håradshöfding Schel ifrån Jönköping, Borgm. Bronzell ifrån Troja och Handelsman Lindahl ifrån Norrtjöping, log. på Källaren Förgyllta Timaret. — Notarien Drast ifrån Upsala, log. i huset N:o 137 wid Daggens gatan. — Magist. Einus och Postmästaren Sommelius ifrån Skåne, log. i huset N:o 186 wid Klymanagatan. — Magist. Gavelius ifrån Westerås, log. hos Major Meyer wid Niddar gatan. — Magist. Smedberg ifrån Wästergötland, log. i huset N:o 105 wid lilla Noggatan. — Auditören Molltor, log. på Dretnerz Caffebus. — Coupp. Capitaine Hederquist ifrån Norrtjöping, log. i huset N:o 110 wid Gref Magni gata. — Post-Inspect. Sæy och Handelsman Helderich ifrån Carlshamn, log. i huset N:o 185 wid Klyman gatan. — Bergant Hedberg ifrån Calmar, log. i huset N:o 22 wid Präst gatan. — Inspector Lindrot ifrån Amburg, log. i huset N:o 63 wid Smedgatan. — Volonteur. Siegreiz, log. i huset N:o 23 wid Kammakar gatan. — Casseur Hedmarck ifrån Salberget, log. i huset N:o 111 wid Gaffel gränden. — Crono-Fogden Malmborg ifrån Halland, log. i huset N:o 4 wid Trågårdens gränden. — Jungfru Calden ifrån Gesse, log. hos Sidenwävararen Berck wid Swartens gränd. — Garfwaren Schmidt ifrån Söderköping, log. i huset N:o 9 wid Horns gatan. — Bergäman Eric Larsson, log. hos Parm-mästaren Grönberg wid Slottsbaden.

I Stockholm äro ifrån den 8 November till den 15 dito födde: 20 Gåfsharn, 20 Blickebarn. Wigde 22 Par, samt begrafne 24 gamla Personer, och 55 Barn. (0) Utmärker at ingen Förtreckning ifrån den Förtäckningen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 3 af Lungfot, 1 af Hetsig sula, 1 af Sticksfus, 2 af Bröst sula, 4 i Barnsäng, 1 af Mattande sula, 2 af Wattusot, 4 af Alderdom, 1 af Koppor, 3 af Slag, 1 af Dangisfwen sula, 1 Drunknad. De 55 Barnen äro döde: 2 af Slag, 38 af Koppor, 4 af Dangisfwen sula, 1 af Bröstsula, 1 af Pleureste, 1 af Hetsig-sula, 1 Dödsfödt, 1 af Wattusot.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Instrument-Makaren Håkan Wikström. — Jungfru Anna Catharina Mansfrost. — 2 Barn. — (St. Clara) Auctuarien uti Kongl. Vergs Collegio Carl Gidsman. —

3 Wærn. — (St. Jacob) Capitains Fru Magdalena Wendia 81 år gl. — 3 Wærn. — (Riddareh.) 4 Wærn. — (Tyske Fæst.) 4 Wærn. — (St. Maria) Conducturen Johan Hindrich Kionlgs Fru. — Frögaren Johan Wendts 82 år gl. — Sidenwäfware Gesellen Welam Stigman. — 9 Wærn. — (St. Catharina) Hustru Anna Bielcke. — Hustru Anna Fald. — 13 Wærn. — (Kongsholmen) Arbetaren Philip Etebergs hustru. — 2 Wærn. — (Ladugårsländ.) Wägaren Hindrich Davidson Köpfe. — Timmerman Matts Grönberg 60 år al. — Fryddstråmaren Aronsons Enka 65 år gl. — Enkan Stina Sædte 65 år gl. — Ingenjurs Væntien Johan Åberas hustru. — 7 Wærn. — (St. Olof) Åfaren Anders Blomberg. — Sidenwäfware Lärtingen Johan Fredric Lindberg. — Stomatikare Gesellen Christian Smitt 60 år gl. — Silspackaren Johan Löwin. — 4 Wærn. — (St. Johannes) Wätaren Johan Lind 76 år al. — Enkan Brita Hedberg 73 år gl. — dito Brita Åberg 76 år gl. — 1 Wærn. — (Barnhuset) 1 Wærn. — (Danviks Fæst.) Dränggen Hans Orberg. — Wäster Smeden Jacob Dellejs hustru. — 2 Wærn. — (Skepsh.) — (Lillsefwärdoffe Reg:tit) — (Sabbatsbergs Gattighus)

Åtskillige Kungörelser.

Til tæet 5te St. Peters Kirke - Lotterie første Classen, særskjeds hela och halwa Lotter hos Charles Soulin och på Apoteket Engelen, men ti längre än til nästa lördag; emedan dragningen enligt Plan börjas den 24 i denna månad; Detta Lotterie består af 3 Classer jemte en Ki - Glas. Dragnings Rådne för Dortmundska Stads - Lotteriet, äro til en del redan antonne. Uti Nyströms och Stolpes Wollåda, finnes til köps, Baron Høllbergs sammanlånade Hjeltar 9 dal. En Roman med Titul das Fartenblatt 6 dal. 1755 års Ræda Tidningar 3 daler.

Uti huset N:o 37 på Regerings gatan 2 trappor up, är en meublerad Sal och Kammar till at hyra, dereft äfwen underrättelse kan erhållas om Kummens best:ffnet.

Uti huset N:o 137 på lilla Nygatan är en meublerad Sal och Kammar med sång - städer för Herre och dräng at hyra på vecka eller eljest.

Tolf par större och tolf par mindre gamla, dock brutbare fenster, äro til salu; Hwarom underrättelse sås hos Fabrikuraren Jeseman wid röda Wodarne, och wid Bläckhus - uds Luff hos Inspektoren Gabriel Bouman.

Uti Wolhandlorn: Pöders och Segerdabls Wollådor äro nyligen insatte, Bliska Historier uti 24 stycken wäl stucne Kopparskycken med förteckning på deras innehåld, hvilka säljas inbästade för 10 daler kopparsmynt Exemplaret.

På Norr bro uti huset som Nyköpings Söcker - bruks försäljningsbod är, finnes fläta Röd, hwitt och Blått Bomulls garn, samt hwitt Lingarn, och 800 Engelsk Cardus Lobal til köps.

Wid Drättninge gatan i gränden dereft Resflögare - Wänan är i huset N:o 31 mitt emot Brenhus Plandet äro wånings rum med meubler at hyra; underrättelse gifwes wid Porten i samma hus.

På Södermaln uti Høkens gränd och huset N:o 120 finnes inspeltade Walnötter uti större och mindre kurfat, samt ny gås - skäder, Cortander och Senap för billigt pris.

En halffärd Rese - eller Sof - wagn med Läder öfwerdragen för et par hästar finnes til salu; hwarom underrättelse sås hos Casseuren Eric Jerltn boende mitt emot Kongl. Trågårdens wid St. Jacob, på Norra sidan uti gården N:o 2, andra huset ifrån Enk - huset.

I denna Weeka är förlorat et litet knåbands - spenne af Silfwer; öfverfaren behagade det aflemna hos Wæckmästaren i Kongl. Canimar Revisionen på Kongl. huset.

I Segerdabls Wollåda finnes twänne nys utkomne Bredkningar neml. Wifkon Abyselij Prede kan wid Prins Carls Kirkas inwigning uti Östergötland 4:te 18 bre. Elio Predekan öfwer Probsten Sparschuchs Fru Christina Nydella 4:te 24 bre. D. v. Dalins Swea Nilas Historia 1 och 2 del 2:ne band 120 daler. Aldarik och Gidtblidas Arentor 1 och 2 del 2:ne band 60 daler. Scribes Stålefatt Complet med Coekens Register; band 84 daler. Linnæi Gothländska och Dikadiska Resa. Høllbergs Notallste Tankar jr. b. 15 daler.

Stockholms Wefoblad.

Torsdagen den 29 November. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bok om Landbruket. Se Wefobladet N:o 47.

1. Almåndet är ganska rådeligt, at sista upbrukandet sker då blomman bortgår af hvetet, ty kornen bliwa deraf större och frodigare. Derföre, när som tredje upbrukandet sker så när inwid denna tiden, at ej är tid öfrig til de nybrände bägge sista plögningar: då stiger jag icke om jorden, utan betjenar mig af et mycket lätt åder, utan riss och mullfösa, allenast med en kultrig bill, til et någ: för detta redskap har jag at tacka wålbemålte Ambetsman (såsom uppfinnare. p)

Detta åder drages af en häst eller oxe, det skär och mjölar jorden rätt wäl, det dielöer wåldigt til utöddande af ogräs: man kan brukat en eller två gånger in til Junii månads slut.

Härtills har jag icke talat om ogräs, som komma obudne och förtära musten, som ännu är at den goda säden: såt of nu se, huru lätt är, at utöda dem förmedels detta åkerbrufs sättet.

1:mo,) Ogräs uppå mellanrummet afskåres med plojen och ådret, hwarje gång dermed föres, och är til förmodande, at silt upbrukande på 4 eller 5 års tid aldeles warder utrotande detta slägtet,

2:do,) Om ogräset wisar sig å balkarna emellan sädes-ränderna, så kunna de i rättan tid öfverfaras, samt med ringa möda och kostnad tänkas.

Och om hvetet finnes blandat med koll-ox, kan man låta några hion gå långs utmed ränderna, och med soxar, eller på annat sätt, afskåra de skadde axen, hwilka råjas af deras särg och skåring.

Sedan jag således anfört det angelägnaste, som böder til första årets häst, återstår, at här till lägga en och annan undervisning, om jordens behöfliga tillredande för nästa årets wårt. Sedan en på detta sättet ansåd säd mogna senare än annan säd, efter som han äger mera must, så har man ej mer än 5 eller 6 wäders tid emellan skörden och sätningstimen: men denne tid är mer än tillräckelig för att det man derwid har at göra.

1:mo,) Två månader wid pass äro då förflutne sedan sista upbrukandet, så at jorden i mellanrummet måtte wara hårdnad: derföre, innan hon åter omställes, är nyttigt at årsa upgrunden mit i mellanrummet, så at den blifwer wäl lös och mjällig.

(p) Jag tror, at til detta, så wäl som annat årsjande, kunne wi med bästa nytta bruka Baron Brauners upfundne jern-årder.

Ötterligare af de insände Svar på frågan uti Wefobladet N:o 40.

Frågan är, huru man må få bot mot Wubbor, et slags Insecter, som se ut som Torndossar, äro swaria och hafwa långa ben, uppehåta sig mest i töls-spissar och i synnerhet hos Wasgare etc. Namnet Wubbor har jag wäl intet förr hört; Dock är jag säker om, at dese Insecter anlingen äro Tenebrionis, Skrobhor, eller oc Blatta som på finska kallas Torrafor och på Engelska kakerlaker. Wägge slagen förgöras på lika sätt: neml. man gör en blöt deg af riswit bröd, litet men ganska fint stött rostet frut, litet säcker, och så mycket wain som behöfwer. Degen sättes på en brådskump i en wåd, så åta de sig snart till döds. Andre gräwa ned et qwarters högt säckerglas i och jemt med golfwet uti en wåd, och fylla med sand ikring, at ingen öfning må finnas emellan glasets brädd och golfwet. Sedan lägges litet wärmt, eller och på eldlohl fiskt bröd uti glaslet. Så förta de sig ned i glaslet men kunna ej komma up igen. Wägge dese medlen wäl jag wata brukta i Östereborg, dit kakerlaker kommit ifrån China med skeppn. Dessa har jag och sett i Stockholm i et hus på Nygatan.

2. do,) Når nu alle mellemrummen på dette sættet blifwit djverfarne, hvilket kan gå ud 8 eller högst 14 dagar, så måtte man først i Septemb. börja mit uti mellemrummet, at omstøbe och uprögga jorden uti nya fåror, så at der lågast war och de med fanterne nåfæres, der blifwer nu högden och ryggernes ställe. Har man rådt meget af göra, så kan man nyttia wädersleken, at først omstøbe jorden bara uti mellemrummen; för sådd.n, och sedan efter banden lifledes urgöra de gamle ryggarne, som sådes-ränderne skadt uppå, aldenstund denna jord om höften ej tienar til annat än tant eller stö för fårornes tillkapande.

Såningen och upbruktandet sker på sått, som här ofwan föreställwit är: och är ingen tvifvel, at man med omtänka, öfning och tid ju lærer hinna til rättande af hwad i detta åkerbruds-sätt ännu kan finnas ofullkomligt. Nu återstår, at å daga lägga des förmoner.

Tredie Capitel.

Når jag påstår, at detta sätt af åkerbruk är långt fördelagtigare än det gamle, efter som det är 1.) mindre fössamt i wärksälligheten, 2.) gifwer en wärdare gröda, 3.) tillföder of at hwarje år å en jord bärga en årlare skö, som är hwete, 4.) skaffar of såden renare, och 5.) uti större myckenhet: så fructar jag billigt, at man genast lærer tänka desse 5 stycker ibland de sållsamme saker, hwarmed mera prunkande än gagn sökes, om jag icke hastar mig at framlägga bewis til hwarje sats.

I.

At det nya sättet är i wärksälligheten mindre fössamt.

Såremot lærer mängen seka detta inlåt: en hel plögning innan sådden, åter wända jorden 6 gång innan wintren, stundom hela fem gångerna om wårtiden och först på sommaren! måne så mycket arbete ej tillföder mera selt och dragare, än wärligen?

Jag undrar ej derpå, at man så tänker i förstone; men om man wil göra djwerflag med mig, skal denna swårigheten genast förswinna.

1. mo,) Först anmärker jag, at til ånsfande wore, det man kunde således upbruka jorden 6 gånger hwarje år: sådant skulle beteckna et godt år och gifwa des härligare gröda; men ofta är det omöjligt at medhinna mer än fyra gånger.

Jag sätter lifwål, at man gör det 6 gånger om året, och håller ändå före, at detta icke går up emot de tre wärliga plögningar; ty som hwar sära är wid 6 fot bred, så kan detta rum icke plöggas wäl med mindre än 9 särar, hvilket i tre plögningar gör 27 särar: men efter nya sättet omstøbes ej mer än 4 särar wid hwarje upbruktande efter sådden, som i 6 gånger göra 24, det är, mindre än de tre plögningar, som fordras til wärligt tehwande af en hwete-åker: så at hela arbetet (inberäknat upbruktandet näst för sådden, hvilket efter bägge sätten fordras) icke är så drugt, som då åkeren efter wärliga sättet fyra gånger lodres.

(Fortsättning härnäst.)

En ytterligare swar på frågan uti Weckobladet N:o 40, insändt från Finland.

Uti Weckobladet N:o 40 af den 4 Octobr 1760, berättas, at på somliga ställen skulle wyrat sig sådane swarta kråk med långa fötter som Torndöfwar, hwilka de kalla Dubbar, och taga sit tilbåd i spisar och andra springor der warmt är, och åskundar så underrette om slöpa dem. Sådane sula kråk fins i Saslar, Carelen, Östherbyn och Sawakland, på många ställen och kallas läracka, de äro längre och smutare än torndöfwar, och som oftast krypa ut sin swarta sin som en orm, då äro de hel hwita, de hålla sig måst i wié-springor, om dagarna wisa de sig icke, men om nätterna i mötreet til stor myckenhet, och äro på alt sätt ledsamma, jag har dem sködt ibland i deras fissor som kommit resandes istån förändrade orter; men utödt och fördrifwit dem på följande sätt:

Man tager wäl milukt kokade hwita årtor, godt halft flodblad, och 3 a 4 lod quichsilver, knåda disse wäl tillsammans, så länge at man det minsta icke kan se til quichsilfret och til des at det gåjer som en jäs eller klum, tager sedan deraf och slider djupt in i springor der de wistas, litet på hwart ställe, så förswinna de efter någon tid aldeles, och de triffas icke mer, om och någon efter det skulle synas, så länge som något af quichsilveret degen i springorne fins; och på samma sätt kan man fördrifwa Sprisor, men wid denna degens förjärdjögande, skal man icke wara sparsam om quichsilfret, ty bliwer det swagt, så dödar det icke.

ANNO 1766 d. 23 November.

Politie-och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga efterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Nov.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
22	24.70	0.	N.	1 mult.	24.70	2.8.	N.	1 ind.	24.84	1.11.		1 mult.
23	25.10	1.11.	N.	1 mult.	25.23	2.11.	N.	1 ind.	25.36	3.11.		1 mult.
24	25.41	5.11.	NW.	1 flatt.	25.41	3.11.	NW.	1 flatt.	25.46	3.11.		1 mult.
25	25.46	3.11.	NW.	1 mult.	25.45	3.11.	NW.	1 mult.	25.40	3.11.		1 mult.
26	25.32	3.11.	SW.	1 mult.	25.36	3.11.	SW.	1 mult.	25.44	1.11.		1 flatt.
27	25.56	4.11.	N.	1 flatt.	25.56	3.11.	N.	1 mult.	25.60	0.		1 ind.
28	25.66	6.11.	N.	1 flatt.	25.74	3.11.	N.	1 mult.	25.80	4.11.		1 mult.

D. 22 Fullmåne Kl. 10¹/₂ m.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Randsbördingen von Hauswoltz ifrån Fahlun, log. i Lantman Gyllenadlers hus wid St. Clara i Södra Kyrkogata. — Commeter: Rådet Kräger och Håradshöfdingen Wigren, log. hos Commis. Elds Enka wid St. Sögården. — Gref Mejerfeldt och Rottmästaren Smittels, log. i huset N:o 111 wid lilla Nygatan. — Hof-Junkaren Pinnerhielm och Proto-Notarien Schip, log. i huset N:o 108 wid lilla Nygatan. — Capitaine Sjögren ifrån Corsäcrona, log. i huset N:o 111 wid Dwarngatan. — Dwartermästaren Kellborg ifrån Öster-Götbland, log. i huset N:o 17 wid Högvegget och Appelbergs gatan. — Direct. Holmstedt ifrån Calmar, log. i huset N:o 64 wid Stomakate gatan. — Brufs-Patron Rothof, log. i Fern. Contoirets hus wid lilla Nygatan. — Berg Mästaren Alström och Ingenieur Wallberg ifrån Öster-Götbland, log. hos Sniickaren Ahman wid Svand gatan. — Aldermännen Känge och Hörning ifrån Jönköpings Gwärs Factorie, log. på Källaren Kvarn. — Carlstam Jägerhielm, log. i Högskolan Granbergs hus wid Hörns gatan. — Präbsten Anander ifrån Christima i Wenshoanten, log. i huset N:o 1 wid Regerings gatan och Luthrens gränd. — Håradshöfdingen Greveds mihlen ifrån Nerecke, log. i Guldsmid. Lunds hus wid Drottninggatan. — Sergeant. Palm ifrån Götbland, log. i huset N:o 32 wid Brödgränden i Staden. — Studenten Wibörns son, log. i huset 41 wid Jernörget. — Köpparslagaren Springström ifrån Drebro, log. i huset N:o 75 wid Swartmangatan. — Swerdseij. Bideckströms hustru ifrån Noreköping, log. i Sniickaren Martins hus wid lilla Trögårdegränden.

I Stockholm äro ifrån den 15 November till den 22 dito födde: 27 Gåbekarn, 25 Bläckbarn. Wigde 17 Barn, samt begrafne 27 gamla Personer, och 44 Barn. (o) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro dödde: 3 af Slag, 3 af Lungrot, 3 af Pänglig siuka, 2 i Barnsäng, 4 af Hetslig siuka, 1 af Bröst siuka, 4 af Wattusot, 1 af Slagflus, 1 af Wädelig händelse, 1 af Smalnad. De 44 Barnen äro dödde: 25 af Korror, 10 af Slag, 1 af Hetslig siuka, 2 af Wäpling, 1 af Bröst siuka, 2 af Wages, 1 Dödsödt, 2 af Dångstwen siuka.

Namnen på de dödde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Handelsman Laurent Dahlström. — Skräppare Enkan Elifabeth Wulf 65 år gl. — 2 Barn. — (St. Clara) Notaren Peter Fröling. — Stolmakaren Berendt Hedbergs hustru. — 2 Barn. — (St. Jacob) Jungfru Magdalena Augusta Potthusen. — Svarteuren Peter Wark. — (Kiddareh.) (o) (Fylka förs.) Handelsman Hendrich Schröders Enka, Fru Juliana Holand 69 år gl. — Jungfru Hedvig Gottman. — 1 Barn. — (St. Maria) Puckhus lastin Eric Melbergs hustru. — Drängen Eric Söderberg. —

kn. — (St. Catharina) Redhvåskvakt Befälh. hustru Anna Stina Schröder. —
 Wäskemans hustru Anna Stina Wielt. — Trädgård-Wäskaren Eric Lundberg. — 16 Barn.
 — (Kongsholmen) Skomakaren Hans Gust. — Kuisen Johan Fernström. — (Ladu-
 gårsländ.) Trädgård-Wäskaren Bromans Enka. — Dwartereman N. Hagberg's Dotter.
 6 Barn. — (St. Olof) Kottaren Matts Granberg. — Afstodade Brandwacken Carl
 Nilsson Stenberg. — Jungfru Maja Blomberg. — Brandwacken Lars Bergquills hustru. —
 3 Barn. — (St. Johannes) Kalkmätaren Anders Grannander. — Afstodade Musikammar-
 Wetenten Eric Gudins hustru. — 6 Barn. — (Barnhuset) i Barn. — (Danviks Förl.)
 — (Skepsh.) — (Lidsejwårdsske Neg. tet.) — (Sabbatsbergs Sattighas)

Hesfällige Kungjödreller.

Utur et hus på Kongsholmen är bortskulen en gammal Siffwer-föreläggstid om 20 lods
 wigt, märkt C. E. H. och i Guldsmeds-stämpeln C. W. M.; den som därom kan få någon
 kunskap, behagar gifwa det tillkänna i Cassians-boden wid Stjepson, gent mot Victualie-
 Wägen, des omat skal hederligen förskollas.

Hela och halwa Lotter til 7:te Kyrko-Lotteriet i Dortmund kunna ännu erhållas på Apotthiquet
 Engelen och i Hattstofferaren Johan Clarins Bod wid Norrebro, dock ej längre än til nästa Onsdag.

Uti huset N:o 137 på Illa Nygatan är en meublerad Sal och Kammar med fång-klä-
 der för Herre och dräng at hyra på wicka eller elst.

Om någon har Brand- och Försäktings Werswet i sin wård på gården wid Regerings-
 gatan och Norremalm, uti Dwarteret Osterbotten N:o 42, daterat den 6 November 1747, på
 12 års tid afsecurerad til 3150 daler löpp-mynt, han glöde så wäl och gifwe det tillkänna uti
 Brand- och Försäktings Contoitet, emedan ingen annan än rätta ägaren kan sig deraj betiena.

Edurwål Direccion wid Adelsförs Köpparwärs Lotteriet, tillhörene påmint innehafwarne af
 de gamla Lotteriedlarne, at dem uti Lotteri-Contoitet på Kongl. Riddareholmen emot nya omby-
 ta, äro liwå ännu födere delen utslöpande; hwilket idrottsafat at denna idessa Dragnings-
 Ter-
 minen ej funnat förkortas. Ty behagade de som hafwa några gamla Lott-Sedlar, dem med
 föreska omböta 5 och kommer enligt Plan denna föresta dragningen at ofelbart gå för sig den
 16 December, uti Kongl. Wetenskaps Academiens rum på Riddarehuset, och det wi 1000 dal.
 löp-mynt's wite til Frimurare Barnhuset; samt finnes Lotter å de wanlige ställen emot Contant
 betalning derest tryckte anslag finnes utsatte.

Stora stycken swarta Wagns hästar äro til salu; hwatom underättelse fås hos Wacktmä-
 skaren Mathell.

Underättelse om wagns rum öfwer vinteren för billig hyra, sås hos Hattstofferaren Lagerwall.
 Uti Pochners Bokläda på stora Nygatan, finnes följande uti franska band inkundne böcker
 til köps: En Fransösk och Engelsk Dictionale af Boyer London 1729. 60 dal. Le Spectacle
 de la nature 4 Tom. L' Histoire du Ciel 2 Tom. 50 dal. Histoire de Louis 14:de par Marti-
 niere 5 Tom. 90 dal. Histoire de Charles 12:te par Aldersfelt 4 Tom. 24 dal. Le droit du Si-
 steme General de Puffendorf 2 Tom. 60. Koophandel van Amsterdam of de Long 2 Tomer
 12 dal. Bombardierung der Stadt Danzig 2 Tomer 15 dal. Jürsil, Schach und Kenkammer
 6 dal. Politischer versuch von der handlung 6 dal. Carlsons Hushålls. Lexicon 74 daler.

Uti Kongl. Wetenskaps Academien är nu för föresta gången utgifwen en ny Al-
 manach för År 1761 under Titul af Stockholms Historiske Kalender. Den är i samma For-
 mat som den wanlige Historiske Almanachen, och innehåller, jemte Månaderna i Året, berätt-
 telse om märkelige Händelser som sig i Stockholms Stad och der omkring tilldragit, samt der-
 efter Förteckning på Embetsmän och Betjäning wid de i Stockholm warande Kongl. Collegier och
 andra Publiska Wärf af Civil- och Kyrko-Staterna. Exemplaret sålles til en dal. 16 öre löp-mt
 uti Academiens Contoir på stora Nygatan och uti Kongl. Tryckerie-Boden.

Uti Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts och Rikens Swen Hof-Rätts Bref, angående Tull-Verlenter's befriande ifrå
 Resolutions-Eden och Charta-Sigillat's Afgift, i sådane mål, som the å Ambetes wagnar utlö-
 ra. Dat. 8 November 1760.

Kongl. Slots-Cancelliets Kungjödrelse, at fattiga siuka som af de här i Staden tillför-
 ordnade Doctoreer nluta Medicamenter och betiening frist, wid timande dödsfall icke äro til A-
 natomien försällne. Dat. 21 Novemb. 1760.

Stockholms Heloblad.

Lördagen den 6 December. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Fortfättning af Utdraget ur Duhamels Bol om Landtbruket. Se Helobladet N:o 48.

Det är lätt at uträknat, at hwad widkommer mellanrummens upbrukande, en plog lätteligen hinner med tre spanneland om dagen, och derutöfver, om den vel icke skulle seida mer än 800 famnat i timen: och som man har wid påf en månads tid til hwarje upbrukande, så kan med en och samma plog seidas 40 eller 50 spanneland.

Wärl, at jast detta upbrukandet, i spenneret de sista gångerna, går både fortare och lättare än wanligen, har jag dock icke i räkning uptagit denna omsändigheten.

Nu skottar jag all detta arbete med plog och årder til 15 dal. kop:mt: Hr. Turl Kristwer, at det ej kostade honom mer än 4 schilling Engelskt mynt, eller så mycket som 8 a 9 dal. k:mt.

2:do,) Hwad balkarnes upbrukande widkommer, anser jag det icke som oomgängeligt: wil man det förståta, fråswer det wid påf 30 timars arbete på hwart spanneland: och som dårtill brukas quinifolt och barn af bäggs lön, så räknar jag för denne artikel 3 dal. kop:mynt.

3:io,) För en gåse, som bör gå efter plogen wid två plögingar, räknar jag 12 öre kop:parmynt på spannelandet.

4:to,) Jag bör det första året icke så mer än 1 och et halft lispund eller en tiondedels tunna hwete, och de slijande åren långt mindre: jag wil sätta denna artikel til 4 dal. kop:mt i medelmåttigt år.

5:to,) Til sänningen fordras en häst, en karl at ledan, och en annan at styra sänings-tygget: men som helt lätteligen kan sås intil 9 spanneland om dagen, så kan jag ej utföra mer än 18 a 20 öre kop:mt för hwart spanneland.

6:to,) Skörden och bärgningen bör kosta mindre än wanligen, efter som säden är mindre spridd öfwer åren, och man till ärwentyr får mindre i halmen och mera i aren; jag bör derför ej beräkna i det stycket mer än 4 dal. kop:mynt på spannelandet.

7:mo,) Snidlligen fordras och någon utgift til sänings-tygets, den omtalte plogens och ådrets anskaffande, och underhållande: hwarjore jag wil här räkna 2 dal. kop:mynt på sp.

Hela omskostnaden blifwer alltså denna:

	Dal. öre k:mt.
1. För all arbetet med plog och årder, utföres _____	15:
2. För balkarnes upbrukande mellan sädes-ränderna _____	3:
3. För kokornes bortrensande som kunna falla up i säden _____	12.
4. För utskudet _____	4:
5. För sänings arbetet _____	20.
6. För bärgsten _____	4:
7. För redskapens inköp och underhållande _____	2:

Summa 29: Dal. k:mt.

Jag wil ej göra jemförelsen emellan denna summa och det som wanligen kostas uppå plö-gande, horwande, gjöande och sändez; ty desse utgifter äro olika efter hwarje orts mer eller mindre dyrhet samt andre omsändigheter: men det kan jag försäkra, at i den ort, der jag detta fråswer, stiga de icke böge än en femtedel af den wanliga kostnad, som til en gjödd och wäl ansad åker nödwändigt åtgår.

Jag bör ej förtiga, at förestrefne utgifter angå all åkerjorden, ty all åker är tillita i säde: hwarimot wår landtbrukare dittills giordt största kostnaden på trädes-åker, åtnöjande sig at en gång föra, och derpå så två tredie delar, eller och den ens hälften, medan den öfriga delen hwilar och upbrukas.